

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 279

ISSN 1849-7837 // Zagreb, ožujak 2020. // Godina XXVI.

U OVOM BROJU:

BESPLATNO DOPUNSKO

Bez ispadanja iz vrtuljka

**BITKA ZA VLASNIŠTVO NAD
DOMOVIMA**

Buktinja birokracije

NOVI MODEL OBITELJSKE MIROVINE

**Priznavanje ženskog
minulog rada**

SLUČAJEVI MRTVIH STARICA

**Kad nitko ne pita
za žive i mrtve**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

UVODNA RIJEČ

Pandemijska škola etike

Piše: Jasna A. Petrović

Čovjekove spoznaje o zdravlju i bolesti nisu jednoobrazne. Načini na koje se zdravlje i bolest shvaćaju izravno su povezani sa stanjem i odnosima u društvu, odnosno ponašanjem osobe i skupine. To se itekako ovih dana vidi diljem svijeta u vezi koronavirusa, jer se odjednom, preko noći, u uvjetima karantene, nastoje pronaći oblici društvenog života koji unapređuju zdravlje i sprečavaju nastanak bolesti. Tipično pitanje kojim se sociološka istraživanja zdravlja i bolesti bave jest višestruko – kako stil života, spol, dob, rasa, društveno-ekonomske, socio-kulturne i druge razlike među ljudima utječu na kvalitetu zdravlja te na pojavu bolesti i njezin ishod? Može li se odgovoriti na takav način kad je i koronavirus u pitanju?

Hoće li oboljeti bogatiji ili siromašniji, stariji ili mlađi, pripadnici žute ili bijele rase, stanovnici urbanih ili ruralnih područja? Iako sociolozi i politolozi šute, neke se naznake ipak prepoznaju, i uz opći manjak relevantnih statističkih podataka. Poznato je kako je vjerojatnije da će oboljeti odrasli, a ne djeca, da će smrtni ishod biti vjerojatniji kod starijih od 60 godina ili kod osoba s kroničnim bolestima i smanjenim imunitetom. Da li to znači da su siromašni izloženi zarazi? Nema točnog odgovora, jer upravo oni koji poslom ili imetkom imaju dostupna putovanja diljem svijeta, zapravo su ugroženiji, jer su dolazili u kontakt s oboljelima drugih zemalja i prenosili opasnost zaraze. Time se relativizira i novac.

No, sigurno je da koronavirus donosi brojna etička pitanja u fokus javnosti, da testira humanost i kriterije društveno prihvaćenog moralnog ponašanja. Ovo je bolest koja svijetu nameće propitkivanje vlastite moralnosti, ali ne dovodi, barem ne za sada, u pitanje njegov opstanak. Talijanski proglas za karantenu sadrži, primjerice vrlo bitne aspekte poželjnog ili prihvatljivog ponašanja. Preporuča se na razini lokalne zajednice zadužiti volontere da obilaze starije susjede i odlaze im u kupovinu ili nabavku lijekova. Ali se ne dopušta da mladi odlaze na ručak ili večeru kod roditelja, jer to se smatra nepotrebnom aktivnošću u javnosti. Zagovara se pravo na odvođenje pasa u šetnju radi obavljanja nužde, no frizerski saloni ne ulaze u nužno potrebne radnje koje trebaju biti otvorene. Oštro se osuđuje svakoga kome nije prioritet ne zaraziti drugoga.

Da, sada se propitkuje moral društva i njegove vrijednosti. Hoće li se najugroženijima osigurati dovoljno respiratora u bolnicama ili onih transportnih? Ili će se, kao što već svjedoče neki liječnici iz najugroženijih zemalja, morati birati mlađe i sposobnije za preživljavanje? Hoće li stariji zaraženi koronavirusom postati prve izvjesne žrtve osobnih prosudbi ili čak pogrešnih politika vlada koje nisu na vrijeme reagirale s mjerama sprječavanja bolesti? Sociološka istraživanja zdravlja i bolesti proučavaju društvene činitelje koji mogu izazvati razne bolesti i nepovoljno utjecati na njihov razvoj i ishod. Hrvatska ima 500 respiratora i 300 prijenosnih. Hoće li ih biti dovoljno i za stare?

Virusi nemaju pasose, ne obaziru se na granice, ne razumiju nacionalističku retoriku, ali oni će lakše doprijeti u društva u kojima dominiraju konflikti, diferencijacija, marginalizacija dijela društva. Virus govore transnacionalno i možda u tome ujedinjuju, možda su oni ispit savjesti za čovječanstvo. Za Hrvatsku svakako jesu.

Umirovljenici traže treće usklađivanje!

Sedamnaesta tematska sjednica „Palijativna skrb i hospicij“ Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, održana u petak, 6. ožujka 2020. u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava bila je burna i borbeno.

Nakon prikaza Sanje Predavec iz Ministarstva zdravstva o pružanju zdravstvenih usluga starijim osobama s naglaskom na palijativnu skrb i domove za starije osobe, uključujući i ustanove za palijativnu skrb i hospicije, uvodne komentare su dale i Vlasta Vučevac, predsjednica Hrvatskoga društva za palijativnu medicinu pri Hrvatskom liječničkom zboru te Tatjana Bekić iz HZZO-a. Detaljni prikaz se uglavnom odnosio na model, ali ne i na učinak palijativne skrbi te je iz prikazanog izvjesno kako nema dovoljno kapaciteta za smještaj bolesnika potrebitih palijativne skrbi, kao niti hospicija koji bi omogućili dostojanstveno umiranje. Većinom se za umirališta koriste stacionari u županijskim, privatnim i obiteljskim domovima i to bez odgovarajuće edukacije i opremljenosti.

Posebno je problematiziran neusuglašen odnos zdravstvenog i socijalnog resora: dok zdravstvenjaci drže kako bi bilo potrebno da stacionari u domovima uđu u sustav palijativne skrbi, dotle bi socijalci najradije omogućili smještaj u stacionare samo za svoje interne, ali ne i vanjske korisnike. Zaključeno je kako će se formirati radna skupina koja će raspraviti moguća rješenja.

Predstavnici umirovljeničkih udruga su zatražili stav-

ljanje na dnevni red više točaka, i to prvo, vezano uz 31 županijski dom, od čega ih je pet u Zagrebu, hitno spuštanje vlasničkih prava na županijsku razinu. Naime, iako su još 2001. godine osnivačka prava sa razine Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje prebačena na razinu županija, to nije učinjeno i s vlasničkim pravima, što je blokiralo njihovo proširivanje i adaptacije. Jasna A. Petrović je zatražila da se ta točka kao zasebna rasprava već na sljedećoj sjednici Nacionalnog vijeća, što je i usvojeno.

Od strane umirovljeničkih predstavnika oštro je prozvano besramno nisko prvo ovogodišnje usklađivanje mirovina od samo 0,7 posto, što je izazvalo veliko nezadovoljstvo i uznemirenje među umirovljenicima. Stoga su zatražili uvođenje trećeg godišnjeg usklađivanja mirovina, i to s rastom bruto društvenog proizvoda, o čemu su zatražili što hitnije očitovanje Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Predsjedavajuća Višnja Fortuna je posebno kritizirala ministra rada Josipa Aladrovića koji nikada ne prisustvuje sjednicama Nacionalnog vijeća i zatražila da se i on uključi u rješavanje umirovljeničkih problema.

Željko Šemper je predložio da se ponovno kao porazni odbitci na godišnjem poreznom obračunu uvedu dokumentirani izdaci za privatne preglede i terapije, o čemu će se pismeno uputiti inicijativa ministarstvima zdravstva i financija.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Bratimljenje talijanskih i hrvatskih umirovljenika

U Zagrebu je 19. veljače 2020. održan radni skup talijanskog tromilijunskog sindikata umirovljenika SPI CGIL, na čelu s Danilom Toccaneom i Ezio Medeotom, s predstavnicima Sindikata umirovljenika Hrvatske, na čelu s Jasnom A. Petrović. Prikazana je dosadašnja dvadesetogodišnja suradnja, koja se nakon svih zbratimljenih podružnica u Istri s „legama“ iz regija Veneto i Emilia Romagna, prošle godine proširila i na cijelu Dalmaciju te Dubrovačko-neretvansku županiju.

Već 14. svibnja, ako prođe sve dobro s koronavirusom, planirano je bratimljenje Povjereništva SUH-a grada Zagreba s „legom“ iz Bologne, dok bi se SUH-ove podružnice iz Velike Gorice, Vrbovca, Dugog Sela i Samobora zbratimile s Trentom, Padovom, Bolzanom i drugim „legama“. Tada bi se u Zagrebu održala tematska konferencija te održalo i svečano potpisivanje sporazuma o suradnji.

Model bratimljenja podružnica vrlo je koristan kao platforma za zajedništvo i razmjenu iskustava, kao i zbog zajed-

ničkih nastupa u regiji te na razini Europe, gdje se definira sve više politika u vezi umirovljenika.

Bez ispadanja iz vrtuljka

Konačno su dobre vijesti stigle za siromašnije umirovljenike, ma koliko oni bili nezadovoljni učinjenim, jer su očekivali više. Naime, izmjene Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju stavljene su u hitnu saborsku proceduru, što znači da će se umirovljenicima konačno povećati prihodovni cenzus za besplatno dopunsko zdravstveno osiguranje. Nepravda koja traje dugih 16 godina, jer toliko je prošlo bez izmjena cenzusa, tako bi konačno trebala biti ispravljena.

Dokaz da je Vlada ozbiljno shvatila zahtjeve umirovljeničkih udruga Sindikata i Matice umirovljenika za što brže rješavanje problema cenzusa je činjenica da se izmjene zakona donose po hitnom postupku, što se radi u iznimnim slučajevima, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi. Vlada je shvatila da što prije mora ispraviti nepravdu koju je nanijela stotinama tisuća umirovljenika u proteklo desetljeće i pol.

Mehanizam usklađivanja

Cenzus za člana domaćinstva u startu raste sa 1.516 kuna na 1.563 kune, a cenzus za samca sa 1.936 kuna na 2.000 kuna. U prijedlog zakona na inicijativu umirovljeničkih udruga ugrađen je i mehanizam usklađivanja po stopi usklađivanja mirovina. Time bi se spriječilo novo ispadanje umirovljenika iz sustava besplatnog dopunskog osiguranja zbog usklađivanja mirovina.

Prema procjenama SUH-a i MUH-a, ovim podizanjem cenzusa najmanje oko 10 tisuća umirovljenika se vraća u sustav besplatnog dopunskog osiguranja, i tako će se ispraviti nepravda prema tim umirovljenicima koji su unatrag godinu dana usklađivanjima i porastom mirovina ispalili iz „vrtuljka prava“.

Ova je izmjena uspjela zahvaljujući trima mini prosvjedima SUH-a pod prozorima Vlade, kao i lobiranju SUH-a i MUH-a prema ministru financija i premijeru, potpomognutom od strane zastupnika Kazimira Varde, šefa Kluba Stranke MB365.

Hreljini neuspjeli zahtjevi

Vladina odluka o povećanju cenzusa nije se svidjela predsjedniku Hrvatske stranke umirovljenika, Silvanu Hrelji, koji je tražio da se promijeni mehanizam određivanja prihodovnog cenzusa na način da se on poveća na godišnjoj

razini za 50 posto od prosječnog rasta plaća.

Na temelju toga HSU je izračunao da cenzus za člana obitelji treba iznositi 1.830 kuna, a za samca 2.340 kuna, no ni prikupljanje 52 tisuće potpisa građana nije uspjelo natjerati Vladu da prihvati te zahtjeve iz opozicijskog HSU-a. Zbog toga je Hrelja najavio kako će organizirati prosvjed ispred zgrade Vlade na Markovu trgu te da će prikupiti još barem 150 tisuća potpisa za tu inicijativu.

Šteta, jer je bilo za očekivati da će jedina parlamentarna umirovljenička stranka pozdraviti svako poboljšanje prava umirovljenika, a sama potvrditi

godini broj korisnika polica dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret države iznosio oko 743 tisuće, da bi se u 2019. godini taj broj uvelike smanjio, na samo 666.777. To je dokaz da je država uspjela uštedjeti ogromnu količinu novca nepovisivanjem prihodovnog cenzusa kroz 16 godina. Valja spomenuti da će novim izmjenama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju pravo na besplatnu policu imati i osobe kojima je priznat status žrtve seksualnog nasilja u Domovinskom ratu.

I demografske mjere

Također, u cilju revitalizacije, odnosno demografskog oporavka Hrvatske, pravo na besplatnu policu zdravstvenog osiguranja imat će i roditelji s troje

izboriti se s vremenom za veći cenzus. Također ostaje pitanje zašto se HSU nije potrudio izmijeniti cenzus 2013.-2015. kad su bili na vlasti i imali mjesto zamjenika ministra rada i mirovinskog sustava. Tada, međutim, nisu prihvaćali takvu inicijativu Sindikata umirovljenika, a sada je populistički zastupaju.

Dobivena bitka, ne i rat

Iako se prihvaćanje zahtjeva SUH-a i MUH-a od strane Vlade mora smatrati uspjehom, ostaje činjenica da je riječ o kompromisnom rješenju, jer primjerice cenzus za samca od 2.000 kuna je daleko manji nego što je iznosio njihov početni zahtjev da se cenzus podigne na razinu hrvatske linije siromaštva koja je u 2019. godini iznosila 2.485 kuna za samca. Umirovljeničke udruge i dalje stoje na tom zahtjevu i na takvom će povećanju ustrajati u svojim daljnjim pregovorima s Vladom.

Zanimljiv je podatak da je u 2018.

ili više djece ne starije od 18 godina. Prema podatcima Ministarstva zdravstva u Hrvatskoj ima oko 100 tisuća roditelja koji bi ostvarili to pravo.

Troškovi za premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja za te roditelje iznosili bi prema procjeni dodatnih oko 65 milijuna kuna godišnje koje bi trebalo osigurati u državnom proračunu, uz napomenu da neki od roditelja već ostvaruju pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret države po drugim osnovama.

Kad se troškovima tih roditelja pribroje i troškovi zbog povećanja prihodovnog cenzusa, ukupno će za provođenje izmijenjenog Zakona biti potrebno osigurati 225 milijuna kuna iz sredstava državnog proračuna, a analize i procjene pokazuju da će ove zakonske promjene obuhvatiti dodatnih oko 275 tisuća osiguranika koji će ostvarivati pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret državnog proračuna.

Igor Knežević

Buktinja birokracije

Dok su ljudske buktinje gorjele u drvenoj umirovnici u Andraševcu, čelnicima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje nije palo na pamet kako su u tragičnu priču upleteni i njihovi prsti. Jer, da ima više postelja u županijskim domovima, zar bi obitelji spaljenih nesretnika u nuždi prihvaćali smještaj svojih potrebitih u šupe u dvorištu, u konzerve sardina s naslaganim tijelima osuđenima na nedostojanstvenu smrt? Ne bi.

Repovi socijalizma

Ali, pitate se, kakve veze ima HZMO s domovima umirovljenika? Itekako ima, jer je još iz socijalističkih vremena imao osnivačko pravo nad većinom domova u Republici Hrvatskoj, koji su po tadašnjim propisima financirani iz radničkih mirovinskih doprinosa. No, ti isti radnici koji su kroz svoje doprinose gradili domove umirovljenika, sada nemaju gdje biti smješteni, jer nema kapaciteta. Pa kakve to veze ima sa HZMO-om?

Eto, ima veze. Uzmimo za početak samo jednu priču o pulskom domu umirovljenika „Alfredo Štiglic“ iz Pule. Ustanova od gradnje na ustupljenom gradskom zemljištu od 1971. godine pruža usluga smještaja umirovljenicima s područja Istre, a do današnjeg dana je više puta mijenjala osnivače i način financiranja zbog promjena zakona. Godine 1993. postali su javna ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, koja je svoja osnivačka prava vršila preko tadašnjeg Ministarstva rada i socijalne skrbi. Ministarstvo je propustilo provesti i postupak vlasničke pretvorbe na ime novoosnovanog Centra za društvenu brigu o starijim osobama Pula.

Onda 2001. godine Republika Hrvatska donosi odluku o prijenosu osnivačkih prava nad domovima na županije pa tako osnivač u ovom primjeru od 1.1.2002. postaje Istarska županija.

Sve je u novcu

No, netko je zaboravio prenijeti i vlasništvo na županije ili na domove, pa se pravno nesređeno stanje nastavilo do danas. Zbog prevencije od požara, gradnje sanitarnih čvorova te stvaranja normalnih uvjeta za život starijih osoba, ulažu se velika sredstva. Osobito u depadansu u Mažuranićevoj ulici gdje je 1998. godine došlo do velike eksplozije plina i uništavanja pola zgrade. Županija i dom su ulagali toliko sredstava da je vrijednost nekretnina povećana za 35,5 posto.

Ima jedan mali detalj, za svaku rekonstrukciju i ulaganje Županija je morala podnositi posebne molbe za suglasnost HZMO-u, jer je on postao formalni vlasnik čak 32 umirovljenička doma, a oni su to birokratski odrađivali. No, nije im palo na pamet, osim u jednom slučaju – kninskog doma za umirovljenike 2017. godine, prenijeti vlasništvo svih tih domova sagrađenih od mirovinskih doprinosa na one koji su preuzeli funkciju i obveze. Kako je sve manje raspoloživih smještajnih kapaciteta, Dom „Alfredo Štiglic“ je 2006. odlučio dograditi stacionar za koji su dobili i lokacijsku dozvolu, no HZMO im je dao ugovor po kojem se obvezuju ne mijenjati kroz deset godina vlasničke odnose.

I tako priča traje, kao i u drugim domovima čije vlasništvo uporno čuva HZMO, s birokratskom omčom oko vrata. Naime, pulski dom uskoro izrađuje projekte kojima bi, samo da im se provede vlasničko pravo, dobili od europskih fondova dovolj-

no sredstava za dogradnju novih kapaciteta. A HZMO, tada na čelu s bivšim ravnateljem Josipom Aladrovićem, hladno i ponešto cinično odgovara kako su oni vlasnici domova te im nude zakupninu od 40.000 kuna ili prodaju. Slične dopise dobivaju i preostalih 31 dom, a nakon što je 2018. godine stupio na snagu Zakon o upravljanju državnom imovinom, tadašnji ravnatelj, koji je, kao i njegov nasljednik na istom položaju Ivan Serdar, došao iz financijske industrije (Croatia osiguranje), odmah uzima pero u ruke i pokušava uvjeriti domove kako su oni besplatno koristili objekte u njihovom vlasništvu te da im za pulske objekte trebaju platiti kojih 40 milijuna kuna te ih kao na placu pita hoće li otkupiti vlasništvo ili će plaćati najamninu.

Aladrovićev promašaj

Sada već ministar, Josip Aladrović, samo s drugom funkcijom, u listopadu 2019. hladno odgovara Goranu Pauku, predsjedniku Hrvatske zajednice županija, koji od njega traži pomoć za konačno spuštanje vlasničkih odnosa na osnivače, bilo županije ili domove, i naglašava kako su domovi građeni „iz sredstava namijenjenih za zadovoljavanje stambenih potreba i poboljšanje nužnih uvjeta stanovanja korisnika mirovina i invalida rada“, pa im tako ministar poručuje kako je on, ovaj puta kao ministar, mišljenja da bi „pitanje predmetnih nekretnina trebalo riješiti prodajom ili davanjem u zakup, čime bi HZMO ostvario financijska sredstva koja bi mogao uložiti u unaprjeđenje svoga poslovanja“. Ma, bravo bivši ravnatelju, a sadašnji ministre – kako uopće možete tražiti novac za HZMO, kad vlasništvo neosporno i etički i logički pripada domovima umirovljenika.

Umirovljeničke udruge Sindikat i Matica umirovljenika su stoga preko svoja dva predstavnika u Upravnom vijeću HZMO-a zatražile da se pitanje „spuštanja“ vlasništva nad domovima na osnivače, odnosno domove, hitno stavi na prvu sjednicu Vijeća, a zatim su isto zatražile i na 17. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Ovaj puta ne odustaju dok ne ishode pozitivno rješenje u korist domova. Ne odustaju u ime ljudskih bukinja u Andraševcu. Baš suprotno birokratskim igricama koje traju desetljećima.

Jasna A. Petrović

Zakon krenuo u raspravu!

Hajdemo odmah na početku reći jasno i glasno da nacionalna naknada za starije osobe nije mirovina i da se neće isplaćivati iz mirovinskog fonda. Nevjerojatno je u kolikoj mjeri je u javnosti proširena priča, i to najviše od parlamentarne umirovljeničke stranke HSU, kako je ta naknada „ispljuvak“ Plenkovićeve Vlade koji je usmjeren protiv pravih umirovljenika te da predstavlja otimačinu od strane neradnika.

Nevjerojatno je da sa saborske govornice baca munje i gromove upravo lik koji je od svoje 45. godine do danas, već punih 17 godina, na visokoj saborskoj plaći, i to malo u nekoj lijevoj ili desnoj koaliciji, učinio toliko malo za starije sugrađane da to već postaje parodično. I ne samo to, „samozvani“ Hrelja poziva narod da se uključi u javno savjetovanje na njegovoj strani, i to tako da napišu kako su protiv uvođenja nacionalne naknade za siromašne starice i starce, za njih oko 20.000 očajnika, poglavito iz ruralnih područja. Kako tužno.

Kad Hrelja oštri zube

Hajdemo podsjetiti kako je upravo na prijedlog Sindikata umirovljenika Hrvatske u Strategiji socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine predviđeno uvođenje nacionalne „mirovine“ za starije osobe koje ne ostvaruju mirovinu na temelju prethodnog rada i plaćenih doprinosa. Potrebno je istaknuti da nacionalne potpore za starije osobe, odnosno slične institute, u svojim sustavima ima oko 100 država svijeta u nekom od oblika, ovisno o varijanti za koju su se odlučili te se radi o novčanom transferu starijim ljudima. Riječ je o borbi protiv siromaštva iz sustava državnog proračuna za socijalnu sigurnost.

Procjenjuje se kako u Hrvatskoj približno 60.000 osoba starijih od 65 godina nije ispunilo minimalne uvjete za ostvarenje prava na mirovinu (najmanje 15 godina mirovinskog staža). Među starijim osobama bez mirovina većinu čine žene, iz razloga što su žene znatno manje nego muškarci sudjelovale u plaćenom radu izvan kuće, a ujedno su njihove radne karijere bile kraće i isprekidane. Iz navedene skupine starijih osoba bit će potrebno, primjenom odgovarajućih kriterija, izdvojiti starije osobe koje ne ostvaruju drugi prihod ili ostvaruju prihod koji je niži od pred-

loženog iznosa nacionalne naknade za starije osobe, odnosno koje nisu primaatelji uzdržavanja temeljem ugovora o doživotnom, odnosno dosmrtnom uzdržavanju i nisu korisnici usluge smještaja, prema propisima o socijalnoj skrbi, koja im osigurava osnovne uvjete za život na teret sustava socijalne skrbi.

800 kuna – više nego ništa

Kao opći uvjeti za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe utvrđeno je hrvatsko državljanstvo, starosna dob od 65 godina i prebivalište u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava. Također, propisuju se i dodatni uvjeti na strani korisnika i članova kućanstva, odnosno dohodovni cenzus. Prihodovni/dohodovni cenzus utvrđuje se u visini iznosa nacionalne naknade za starije osobe, odnosno u iznosu od 800 kuna mjesečno po članu kućanstva.

Valja priznati da je u radnoj skupini koja je krojila ovaj Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe bilo dosta poznatih znanstvenika neoliberalnog svjetonazora koji su tražili da se uvede i imovinski cenzus, čemu su se izrazito protivile umirovljeničke udruge SUH i MUH. Suprotno tome, zastupnik Hrelja također traži imovinski cenzus, iako je posve jasno da postojeći model stalne socijalne pomoći (ZMN) obuhvaća samo oko 8.000 starijih od 65 godina, dok je u zoni siromaštva svaki treći -

oko 270.000 starih. Očito je da je potreban novi model socijalne potpore za one koji trpe bijedu.

No, umirovljeničke udruge su tražile, kao i predstavnici Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, da se ukine uvjet državljanstva i izjasnile se kako HZMO ne bi trebao biti javna ustanova nadležna za provedbu postupka, isplatu naknada itd., već da se nacionalne naknade za starije osobe trebaju voditi u sustave socijalne skrbi, kroz centre socijalne skrbi.

Vratite poštare

SUH i MUH su ipak prihvatili da se procedure i isplata vode preko HZMO-a, jer su sami predstavnici sustava socijalne skrbi na radnoj skupini izjavili kako su potkapacitirani i u nemogućnosti operativno voditi nacionalnu naknadu.

Ono što se posebno treba naglasiti jest da je riječ o socijalnom pravu koje će se automatski usklađivati početkom svake godine, od 1. siječnja 2022. nadalje, prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, prema podacima DZS-a, ako je stopa veća od nule.

Naravno, ima i stvari koje treba popraviti, posebno odredba kako nacionalnu naknadu za starije osobe isplaćuje HZMO putem poslovnih banaka, a ne i putem pošte, što bi bilo primjerenije s obzirom na očekivanu korisničku populaciju većinski iz ruralnih područja. No, za takve korekcije postoji javno savjetovanje.

Jasna A. Petrović

Mizerija od novog usklađivanja

Većina hrvatskih umirovljenika s nestrpljenjem čeka usklađivanje mirovina kojim država dvaput godišnje korigira, odnosno poveća mirovinu u skladu s rastom plaća i troškova života. Od 1. siječnja 2019. mirovine su temeljem usklađivanja porasle za 1,15 posto, da bi u srpnju iste godine porasle za daljnjih 2,44 posto, što je značilo oko 60 kuna više na prosječnu mirovinu. Do tog većeg porasta došlo je i zbog toga jer se, umjesto „švicarske formule“, po prvi put koristila varijabilna formula usklađivanja, tzv. 70:30 model.

Mnogi su stoga očekivali kako bi se trend većeg postotka usklađivanja mogao nastaviti i u ovoj godini te tako još malo poboljšati umirovljenički novčanik. No, umirovljenička realnost u Hrvatskoj je surova pa se nada u takav pozitivan scenarij pokazala pogrešnom. Naime, Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje početkom ožujka je donijelo odluku o novoj aktualnoj vrijednosti mirovina (AVM), koja vrijedi retroaktivno od 1. siječnja 2020. godine te iznosi 68,45 kuna.

Riječ je o povećanju mirovina za 0,7 posto, pa je AVM koja je u proš-

lom polugodištu iznosila 67,97 kuna povećana za 48 lipa. Razlog tako miernog rasta mirovina leži u činjenici što je rast plaća u drugoj polovici 2019. godine (također 0,7 posto) znatno usporio. Za usporedbu, u prvoj polovici 2019. plaće su rasle osjetnih 3,4 posto. Također, rast potrošačkih cijena koji se također uzima u formuli izračuna AVM iznosio je identičnih 0,7 posto.

Tri štruce kruha

Preračunato u kune, na prosječnoj mirovini od 2.507 kuna porast mirovina od 0,7 posto donijet će samo 17,5 kuna, što nije dovoljno ni za kupnju tri štruce kruha. S obzirom da će se prva povišica u ovoj godini isplatiti u travnju, na račun umirovljenika sjest će i razlika za prva tri mjeseca ove godine, odnosno u prosjeku 52,5 kuna. Sve je to malo i nedovoljno da bi umirovljenici osjetili bilo kakvi pomak u kvaliteti svog života. A, k tome, realna vrijednost njihovih mirovina i dalje se urušava.

No, najgore je u cijeloj priči to što su plaće zaposlenima realno ipak rasle više od spomenutih 0,7 posto, no nova porezna reforma ministra

financija Zdravka Marića omogućila je rast plaća kojim se zaobišao mirovinski sustav. Ministarstvo je, naime, omogućilo da plaće rastu kroz takozvane neoporezive dodatke na koje se ne naplaćuju doprinosi. Time su radnici dobili povišice, no umirovljenici od takvog rasta nemaju apsolutno ništa. A neće imati niti radnici kad jednog dana dođu do mirovine.

Neoporezivim dodatcima se podiže samo neto plaća, ali ne bez uplata u zdravstveni i mirovinski proračun. Također, neoporezivani dodatci se ne prikazuju u prosjeku plaće, koji ostaje isti te samim time ne rastu ni mirovine.

Na ruku poslodavcima

Iako se na prvu čini kako nova ministrova mjera ide na ruku radnicima jer im se povećavaju plaće, dugoročno to nije dobro rješenje, jer veća isplata neoporezivih naknada vodi do manjih doprinosa u mirovinski fond, a time posljedično i manjih mirovina za te iste radnike. Kako to već biva, najgore su prošli umirovljenici, a najbolje poslodavci koji ne moraju plaćati veće doprinose, a mogu povećati plaće zaposlenima.

Mali porast mirovina zbog ovakvog zaobilazanja nagnao je umirovljeničke udruge da na zadnjem Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe od predstavnika ministarstava zatraže i treće ovogodišnje usklađivanje mirovina, prema rastu BDP-a. Naime, s obzirom da povećanje plaća radnicima kroz neoporezive dodatke neće ući u statistiku rasta bruto plaća, ipak bi dodatna potrošnja i veći optjecaj novca trebao utjecati na rast BDP-a. Ako ih ne „kazni“ koronavirus i raspad turističke sezone...

Igor Knežević

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Radiš pola, računaš cijelo?!

Većini zaposlenih u Hrvatskoj radno vrijeme iznosi osam sati na dan, no rad je moguće ugovoriti i na manje sati. Tada se najčešće sklapaju ugovori na pola radnog vremena, no u praksi, mogu se ugovoriti i poslovi u kojima se radi i samo jedan sat dnevno. I tu dolazimo do bizarnosti hrvatskog radnog zakonodavstva i mirovinskog sustava. Naime, osoba koja radi samo jedan sat dnevno 15 godina, imat će isti broj godina staža (15) kao i osoba koja je 15 godina radila u punom radnom vremenu.

U prvom teoretskom slučaju, radnik koji radi punih osam sati na dan u godini odradi 2.080 sati, dok u drugom slučaju, radnik koji radi samo jedan sat na dan u godini odradi 260 sati. No, prema zakonu, oboje za taj rad će dobiti po jednu godinu staža. Uzmemo li u obzir da obje te osobe odu s tih 15 godina radnog staža u starosnu mirovinu, stvar postaje još gora, jer bi obje osobe mogle imati približno isti iznos mirovine.

Paradoksalna situacija

Naime, u skladu s mirovinskim propisima, osoba koja je radila jedan sat dnevno imat će formalno znatno nižu

mirovinu, ali će takav radnik u mirovini primiti zajamčenu najnižu mirovinu koja mu pripada za njegov mirovinski staž. Prema zadnjim podacima, najniža mirovina za 15 godina staža iznosi 1.026,75 kuna, za 20 godina staža 1.369 kuna, za 30 godina staža 2.053,50 kuna, a za 40 godina staža 2.738 kuna. I tu dolazimo do paradoksa.

Naime, u praksi je moguće da osoba koja je skupila 15 godina staža radeći za ispodprosječnu i prosječnu plaću na puno radno vrijeme dobije najnižu mirovinu od 1.026,75 kuna, a osoba koja je radila 20 godina samo jedan sat dnevno dobije 1.369 kuna. Ovakva situacija otvara veliki prostor za sivu zonu rada, jer poslodavac može formalno zaposliti radnika da radi

jedan sat dnevno i da mu na ruke ili u koverti ispod stola isplaćuje većinu plaće.

Unatoč malim uplatama za doprinose, taj radnik će imati zajamčenu najnižu mirovinu i to tako što će se aktualna vrijednost mirovine (AVM) koja trenutno iznosi 68,45 kuna pomnožiti s brojem godina rada (20) i tako dobiti spomenutih 1.369 kuna, uz moguću odbitak ako se ode u prijevremenu mirovinu.

Umirovljenici radnici diskriminirani

Nažalost, tu ne prestaju nebuloze radnog zakonodavstva i mirovinskog sustava. Naime, ako ste umirovljenik koji radi na pola radnog vremena, nakon godinu dana priznat će vam se pola godine staža. Dakle, za jednu godinu staža morat ćete odraditi dvije godine na pola radnog vremena.

To je bitno, jer nakon skupljene još jedne godine staža imate pravo na novi izračun mirovine u kojem će biti uključena ta jedna dodatna godina staža, ali ćete moći iskoristiti, ako ste umirovljenica, i mjeru koja nije postojala u trenutku kad ste prvi put išli u mirovinu, a to je dodatni staž po djetetu od šest mjeseci. Treba naglasiti da ta mjera vrijedi samo za umirovljenice koje su u mirovinu otišle ili zatražile ponovni obračun mirovine - nakon 1. siječnja 2019. godine.

Ostaje nelogično zašto se rad u mirovini gleda u efektivnom trajanju, dok se primjerice jedan sat rada radnika dnevno izjednačava s radom na puno radno vrijeme. Riječ je o očitoj diskriminaciji umirovljenika.

Igor Knežević

NOVO MIROVINSKO OSIGURAVAJUĆE DRUŠTVO Iz slovenskih u državne ruke

Hrvatska trenutno ima samo jedno mirovinsko osiguravajuće društvo osnovano prema Zakonu o mirovinskim osiguravajućim društvima, i to pri Raiffeisen banci. Onoga trenutka kada odlazite u mirovinu, novci s vašeg računa iz mirovinskog fonda pri jednoj od četiri inozemne banke (ZABA, PBZ, ERSTE ili Raiffeisen) prebacuju se na račun Reiffeisenovog MOD-a, a umirovljenik s njim sklapa ugovor o isplati mirovine. Što radi MOD? Pohranjuje i vrti novce te obavlja isplatu mirovina u okviru obavezne individualne kapitalizirane štednje člana obveznoga mirovinskog fonda.

Veliki je to biznis i sve to samo u rukama privatne inozemne banke, za čiji se MOD 2018. godine objavilo kako ga je u tri četvrtine vlasništva otkupilo slovensko osiguravajuće društvo Triglav. Tako je nominalno hrvatski MOD prešao u slovenske ruke, što je pomalo opasno rješenje te stoga ne iznenađuje da je u okviru mirovinske reforme 2018. godine Sindikat umirovljenika Hrvatske glasno i jasno zatražio i podržao osnivanje novog mirovinskog osigurava-

jućeg društva pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Onda je sredinom 2019. godine Upravno vijeće HZMO-a donijelo odluku o osnivanju, a već sada u proljeće 2020. godine HZMO je u završnoj fazi početka rada svog MOD-a te uskoro kreće u tržišnu utakmicu. Čeka se samo odobrenje Hanfe i hrvatski umirovljenici će dobiti mogućnost osjećati veći u sigurnost za svoje novce.

Glavni razlog zašto se Upravno vijeće HZMO-a odlučilo na osnivanje MOD-a jest što će se budućim umirovljenicima omogućiti da svoju obveznu individualnu štednju iz II. i dobrovoljnu iz III. mirovinskog stupa unesu, ne samo u privatno mirovinsko osiguravajuće društvo, već u MOD u državnom vlasništvu, koji će posloovati uz manje troškove i niže naknade.

I dok dobit MOD-a sada odlazi u slovensko osiguravajuće društvo, sada će biti prihod HZMO-a te će se moći koristiti za namjenu utvrđenu Zakonom o mirovinskom osiguranju, tj. za poboljšanje materijalnog položaja umirovljenika u Republici Hrvatskoj. Bravo, HZMO!

J.A.P.

Kad nitko ne pita za žive i mrtve

Krajem veljače 2020. godine u medijima su se pojavile dvije šokantne vijesti o pronalasku mrtvih starica. Prvi slučaj dogodio se u Međimurju, gdje je provalnik na smrt istukao 77-godišnju staricu. Ono što je dodatno grozno u cijeloj priči je da je tijelo starice pronađeno tek dva tjedna nakon ubojstva, a još gore je da staričin sin živi u selu udaljenom nekoliko kilometara.

Drugi, još nevjerovatniji slučaj, dogodio se u novozagrebačkom kvartu Savski gaj. Tijelo 83-godišnjakinje pronađeno je tek nakon 15 mjeseci. Susjedi su (konačno) odlučili pozvati policiju jer su se na njezinom otvorenom balkonu skupljali golubovi i radili nered. Starica je, pretpostavlja se, pokušavajući staviti zavjesu izgubila ravnotežu, pala i umrla. Ružnije od same takve smrti je pomisao da nitko od susjeda 15 mjeseci nije učinio ništa kako bi se raspitao gdje je starica i je li još živa.

Kad si star i sam

Starica je živjela sama nakon smrti supruga, a u proljeće 2018. joj je umrla kćer. U jesen 2018. završila je u bolnici na dva dana zbog povišenog šećera, a jedna susjeda obavijestila joj je o tome zeta. Nakon izlaska iz bolnice se javila toj susjedi koja je nakon toga više nije vidjela. Prema izjavi susjede, ona joj je nakon toga tjednima zvonila na vrata, zvala ju na telefon, ali umjesto da zaključi da sa staricom nešto nije u redu, susjeda je zaključila da je zet staricu vjerojatno zbrinuo u neki dom.

Tek nakon što su se golubovi počeli okupljati u velikom broju, susjed ispod je zajedno s predstavnikom stanara pozvao policiju. Upitali smo poznatu psihologinju Ljubicu Uvodić-Vranić kako je moguće da nikom od susjeda nije palo na pamet raspitati se što je sa staricom i ranije pozvati policiju.

„U malom mjestu ljudi ne gledaju toliko TV i čitaju novine, nego brinu brigu o susjedima. U velikom gradu je suprotna situacija, živimo tako da ne znamo nikoga na katu i nitko ne poznaje nas, čak i ako se slučajno sretnemo u liftu pravimo se da se ne poznamo. Čini nam se da smo tako zaštićeni od uplitanja u naše privatne prilike. Svaki stil života pa tako i onaj na selu ima svoje prednosti i nedostatke. Na selu vam je susjed i centar za socijalni rad i dežurna ljekarna i dućan koji radi od 0 do 24. U velikom gradu imamo puno ustanova koje i da imaju sto puta više zaposlenih ne bi mogle nadomjestiti dobrosusjedsku intervenciju. Nažalost, ne negujemo takve

odnose, mislim čak da ih mnogi smatraju primitivnima, pa pomalo otuđenost života u velikom gradu rezultira između ostalog i ovakvim nevjerovatnim i zastrašujućim događajima“, kazala nam je Uvodić-Vranić.

Dakako, postavlja se pitanje i što je sa zetom koji je vjerojatno bio jedina bliska osoba s pokojnom. Zašto on nije ostao u kontaktu sa staricom, samo on zna.

„Rodbina će se pojaviti na ostavinskoj“

O oba slučaja pronalaska tijela starica naširoko se povela rasprava i na našoj tematskoj Facebook stranici „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“. Za zagrebački slučaj Nadežda Žigić Đukarić iz Bjelovara je napisala: „Što se vi čudite i zgražate, rođena djeca s razlogom ili bez, ne pitaju za roditelje. Danas je otuđenost strašno velika, svi smo se mi promijenili, vremena su odurna, politika nam je uništila živote i dostojanstvo i ljudi su se povukli u sebe i nemaju živaca više za sebe, a kamoli za nekog drugog. Zapravo svatko od nas bi trebao naći krivca u sebi. Nekada su se ljudi više družili, danas je to rijetkost. U zgradama ljudi ne pozdravljaju jedni druge u liftu i hodnicima.“

Marija Beljak iz Sesveta je napisala: „Za koju godinu budu nas palili za fašnik na lomači. Mene živo interesira, a sigurno i vas, koliko rođaka bude došlo na ostavinsku raspravu za stan koji je starica ostavila.“

O slučaju iz Međimurja pak Zlatko Marijanović iz Vinkovaca je napisao: „Sramota za njezinog sina, susjede i rodbinu...Kakav smo mi to narod uopće, Bože sačuvaj“. Marija Milutin iz Virovitice je napisala: „Žalosno, stvarno je u starosti bila usamljena, tko zna što je sve proživje-

la. Ni sina, ni susjeda nije imala, to je velika sramota za sve njih.“

Otuđeni susjedi

Kako je moguće da se događaju ovakvi slučajevi nebrige upitali smo Sandru Vukušić, urednicu portala trecadob.com i sociologinju koja nam je kazala: „Redovito pišemo o potrebama starijih ljudi, koji su u Hrvatskoj prilično zakinuti, bilo financijski, bilo socijalno, bilo psihološki. Nedavno smo izvijestili o brojka koje govore o porastu zlostavljanja starijih osoba. Svjedočili smo u posljednje vrijeme o njihovim stravičnim uvjetima života u domovima i udomiteljskim obiteljima. Ove vijesti o tijelima starica koje su trunule, nažalost, logični su slijed svih tih dosadašnjih medijskih napisa“, spomenula je.

„Društvo se iz dana u dan sve više otuđuje, a to se ponajviše obija o najslabije, financijski nestabilne te starije pripadnike društva. Nevjerojatno je da ove starice nisu imale nekoga tko bi ih redovito posjećivao i pomogao im, bilo članovi obitelji, susjedi i prijatelji ili dje-latnici u lokalnoj zajednici“, dodaje sociologinja i zaključuje:

„Ovo je još jedna u nizu poruka koja nam govori kako je krajnje vrijeme da zaustavimo taj negativan smjer kojim društvo ide i da pokušamo biti što je više moguće empatični, pomagati jedni drugima i zajednički tražiti rješenja za sve probleme na koje ovo društvo nailazi. Ne učinimo li to sada, bojimo se da ćemo u budućnosti žaliti.“

I doista, ovi jezivi slučajevi trebaju biti upozorenje svima nama da obratimo više pozornosti i negujemo dobre odnose s našim prvim susjedima, pogotovo ako su stari i nemaju nikog, kako bi se ovakve mučne situacije izbjegle u budućnosti.

Igor Knežević

Priznavanje ženskog minulog rada

Jedan od najglasnijih umirovljeničkih zahtjeva već više od desetak godina – uvođenje novog modela obiteljskih mirovina, ponavljan iz godine u godinu u programima Sindikata umirovljenika Hrvatske, konačno se odmakao od puke retorike.

Umirovljeničke udruge, Sindikat (SUH) zajedno s Maticom umirovljenika (MUH), uspjele su nakon dvogodišnjeg inzistiranja, na 15. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, održanoj 2. prosinca 2019. godine, ishoditi zaključak o osnivanju radne skupine za razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljske mirovine.

Konačno, 13. veljače 2020. godine održan je prvi jednogiposlatni radni sastanak Skupine za utvrđivanje novog modela obiteljske mirovine kojem su nazočili predstavnici/e Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te SUH-a i MUH-a.

Vladajućima je ponuđen relativno jednostavan model prema kojem bi udovice/i imali/e pravo birati hoće li preuzeti dio mirovine partnera/ice, koji bi se povećao s postojećih 70 posto na 85 posto, a ponudio bi se i alternativni model zadržavanja vlastite mirovine, na koji bi im se dodala polovicu umnoška godina staža pokojnog/e supruga/e i aktualne vrijednosti mirovine (AVM).

Primjerice, to bi bila vrijednost jedne AVM od 68,45 kuna puta 35 godina staža. To bi iznosilo 2.395,75 kuna a pedeset posto od toga bi bilo 1.198 kuna. Naš prijedlog je da se taj iznos isplaćuje dodatno kao mirovina preminulog/e partnera/ice. Ako je, primjerice, umirovljenica svojim radom od 35 godina stekla prosječnu mirovinu od 2.507 kuna, dodalo bi joj se za 35 godina rada njenog partnera još 1.198 kuna, pa

bi imala mirovinu od 3.705 kuna. Riječ je o ženama koje su ipak ostvarile svoju mirovinu pa je stoga inzistiranje SUH-a na rodnom aspektu itekako opravdano.

Time bi ova solidarna kategorija u mirovinskom sustavu dobila svoju punu rodnu dimenziju jer bi se uvažavao i priznao rad žena, a ne brisao jednim potezom prijelaza u obiteljsku mirovinu. Naime, poznato je kako su 94 posto svih obiteljskih umirovljenika/ca žene, a njihova prosječna mirovina iznosi samo 2.053 kune, što je za 454 kune niže od prosječne mirovine. Očito je riječ o teško ugroženoj socijalnoj kategoriji o kojoj ni jedna vlada do sada nije vodila računa, pa je tako 219.739 umirovljenica/ka naprosto bilo ostavljeno po strani.

Na sastanku radne skupine je odlučeno kako će se, na zahtjev umirovljeničkih udruga, sastav proširiti i na predstavnike/ce Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Ministarstva financija, a svakako bi se uključili/e i neki/e znanstvenici/e. Tijekom ožujka Ministarstvo rada i mirovinskog sustava i HZMO trebali bi izraditi analitičke podloge za nastavak rasprave o predloženom modelu, jer u ovom trenutku u javnosti nije poznat podatak koliki je ukupni radni staž oba partnera, dok je znana niska obiteljska mirovina.

Naime, prema Statističkim informacijama HZMO-a za siječanj proizlazi kako je prosječan staž obiteljskog umirovljenika/ce samo 28 godina i 4 mjeseca, dok u stvarnosti, kada se doda i izbrisani stečeni radni staž obiteljskih umirovljenica, zbrojeni radni staž može doći i do 50 godina, a onda je i laiku jasno kako je prosječna mirovina od 2.053 kuna doista sramotna.

RADE LI ŽENE U MIROVINI?

Dominira rad na crno

Kad je od 1. siječnja 2014. uvedena mogućnost rada umirovljenika/ca na rad do pola radnog vremena, uz zadržavanje pune mirovine, to je omogućeno samo tzv. starosnim umirovljenicima/ama. Od 1. siječnja 2019. na zahtjev umirovljeničkih udruga konačno je pravo na rad prošireno i na prijevremene starosne umirovljenike/ce, unatoč nerazumljivom protivljenju radničkih sindikata. Ipak, njihov otpor je posredno utjecao na zadržavanje zabrane rada obiteljskim umirovljenicima/cama, koje su poglavito žene.

Posljedica navedenog vidljiva je iz podataka o udjelu od samo 38,7 posto zaposlenih umirovljenica u odnosu na ukupan broj zaposlenih umirovljenika/ca od 12.037 osoba.

Pošto je obiteljskim umirovljenicima/cama diskriminatornom političkom odlukom zabranjen rad, što nije slučaj u većini zemalja EU, postavlja se pitanje kako se ta skupina starijih osoba bori sa siromaštvom. Prema saznanjima SUH-a starije žene

uglavnom rade na crno, i to najčešće u poslovima: pružanje socijalnih usluga starijim osobama, rad u kućanstvima, čuvanje djece, kućne radinosti... Nažalost, mogućnosti legalizacije njihovog rada su blokirane i od strane sindikata, stoga bi bilo dobro da se toga sjetite dok će sudjelovati u kreiranju novog Nacionalnog programa za suzbijanje neprijavljenog rada 2020.-2023.

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

Njemačka, Poljska i Slovenija vole svoje umirovljenike

Sa zavisti hrvatski umirovljenici mogu pogledavati preko granice kako se u drugim europskim zemljama vlade odnose prema svojim umirovljenicima. Primjerice, njemačka Vlada pripremila je novi zakon o takozvanoj temeljnoj mirovini, kojom bi se od 2021. godine povećale mirovine onim umirovljenicima koji usprkos dugogodišnjem radnom stažu i uplaćivanju u mirovinski fond imaju niska primanja.

„Riječ je o vjerojatno najvećem socijalnom projektu ovog izbornog razdoblja. Temeljna mirovina će Njemačku učiniti pravednijom“, izjavio je savezni ministar rada Hubertus Heil iz Socijaldemokratske stranke Njemačke (SPD). Uvođenje instituta temeljne mirovine spada u jedan od najvećih projekata kabineta Angele Merkel.

Tim mjerama obuhvatit će se uglavnom osobe s nižim kvalifikacijama ili osobe koje su radile skraćeno radno vrijeme pa su im tako i uplate u mirovinski fond bile niže od osiguranika s prosječnim ili višim primanjima.

„Ne radi se o slijepom razbacivanju novca nego o solidarnoj podršci onima koji, unatoč dugogodišnjem radnom stažu, u starosti nemaju dovoljno za život“, rekao je Horst Seehofer, koalicijski partner iz Kršćansko-socijalne unije (CSU) i ministar unutarnjih poslova.

Mirovine udvostručene

Pravo na temeljnu mirovinu imali bi samo oni umirovljenici koji su u mirovinski fond uplaćivali najmanje 33 godine, a procjene su da će novom mjerom biti obuhvaćeno 1,3 milijuna umirovljenika. Državu će to stajati dodatnih 1,3 milijarde eura godišnje. Stranke vladajuće koalicije nisu se u početku mogle dogovoriti tko će imati pravo na temeljnu mirovinu, tako je CDU htjela spriječiti da dodatak na mirovinu primaju umirovljenici koji raspolažu nekretninama u Njemačkoj ili inozemstvu.

No, SPD se izborio da se ne uzme imovinski, već samo prihodovni cen-

zus. Ministar Heil naveo je primjer umirovljenice koja je 40 godina radila kao frizerka na minimalcu. Temeljna mirovina bi joj mirovinu sa 512 eura mjesečno trebala podići na čak 960 eura, odnosno za 47 posto. Bravo, Njemačka!

Poljacima 14 mirovina

U Poljskoj je u punom jeku kampanja za predsjedničke izbore, a u kojoj bi itekako mogli profitirati tamošnji umirovljenici. Naime, trenutni predsjednik Andrzej Duda predložio je zakon prema kojem će umirovljenici ove godine dobiti 13 mirovina.

Tako će umirovljenici dobiti bonus u visini minimalne mirovine, koja u ovom trenutku iznosi 1.200 zlota, odnosno 2.088 kuna. U Poljskoj živi oko 12,6 milijuna umirovljenika, a bonus bi ove godine dobilo njih 10 milijuna. To će državu stajati 11,7 milijardi zlota, odnosno oko 20 milijardi kuna. Oporba je kritizirala tu mjeru, tvrdeći da će se financirati uglavnom iz fonda svojodobno namijenjenog za isplatu invalidnina.

Umirovljenike je dodatno obradovala i odluka poljske Vlade koja je odlučila za sljedeću godinu umirovljenicima isplatiti dodatni jednokratni bonus pa će tako u 2021. godini

tamošnji umirovljenici dobiti čak 14 mirovina. Nešto o čemu hrvatski umirovljenici mogu samo sanjati. Bravo, Poljska!

Slovenski zlatni standard

Da su Slovenci otišli jako daleko od Hrvatske po pitanju mirovina govori i podatak da prosječna mirovina u toj zemlji iznosi 665 eura, odnosno oko 5.000 kuna. Za usporedbu, prosječna mirovina u Hrvatskoj iznosi 2.506 kuna, odnosno duplo manje! Prosječna neto plaća u toj zemlji iznosi 1.133 eura (8.520 kuna) te udjel prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći iznosi visokih 58 posto. Za usporedbu, udjel prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći u Hrvatskoj iznosi mizernih 38 posto.

Treba istaknuti i da su posljednjim usklađivanjem s rastom troškova i plaća mirovine u Hrvatskoj rasle za 0,7 posto za drugo polugodište 2019. Ukupno su u 2019. mirovine usklađivanjem porasle za 3,14 posto. U Sloveniji su mirovine u protekloj godini rasle slično, za 3,2 posto, no ostaje činjenica da su tamošnje mirovine dvostruko veće, nominalno i realno. Bravo, Slovenija!

Igor Knežević

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U OŽUJKU 2020.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

Dana 24. veljače 2019. godine održana je 52. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO).

U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Novi postupci za provođenje probira za rano otkrivanje raka pluća

HZZO je utvrdio nove postupke za provođenje probira za rano otkrivanje raka pluća Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a na temelju Odluke ministra zdravstva o do-

nošenju Nacionalnog programa za probir i rano otkrivanje raka pluća 2020-2024. godine.

Četiri nova utvrđena postupka koji će se plaćati iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja su:

- upućivanje osigurane osobe na probir za rano otkrivanje raka pluća
- upućivanje osigurane osobe na pregled pulmologa u okviru Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka pluća
- niskodozni CT (LDCT) s dvostrukim očitavanjem te
- pregled pulmologa u okviru Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka pluća.

Naime, donošenjem Nacionalnog programa za prevenciju raka pluća dijagnosticirat će se pacijenti u ranijim stadijima bolesti, čime će se povećati mogućnosti liječenja te ukupno preživljavanje.

Rak pluća jedan je od vodećih javnozdravstvenih problema u Hrvatskoj. Godišnje se otkrije više od 3.000 novih slučajeva.

IZ SADRŽAJA:

- Novi postupci za provođenje probira zarano otkrivanje raka pluća
- Nacionalni program za prevenciju raka pluća

- Trenutačne smjernice za uključivanje odnosno isključivanje iz programa probira

- Povećana vrijednost zdravstvenih usluga

Nažalost, gotovo isti broj bolesnika umire svake godine od ove smrtonosne bolesti. Cilj Nacionalnog programa za probir i rano otkrivanje raka pluća je 'uloviti' zloćudnu bolest prije metastaza, što znači da bi barem 80 posto oboljelih preživjelo dulje od pet godina. Danas, nažalost, oni koji se liječe od raka pluća, dolaze s uznapređovalom bolešću, kad je veličina tumora veća od dva pa i od deset centimetara i najčešće s metastazama. Njihovo je preživljavanje u 80 posto slučajeva godinu do dvije, unatoč liječenju. Probirom, niskodoznim CT-om, otkrivat će se mali tumori koji su operabilni, a time i uspješno liječeni operacijama. Budući da su gotovo 90 posto svih bolesnika s karcinomom pluća pušači ili bivši pušači, ciljana skupina za probir su pušači u dobi od 50 do 75 godina ili oni koji su prestali pušiti prije petnaestak godina, a pušili su godišnje tridesetak i više kutija cigareta.

Dio Nacionalnog programa je i edukacija građana o štetnosti pušenja, što će uključivati i škole nepušenja, budući da još uvijek u Hrvatskoj puši više od 30 posto odraslih.

Trenutačne smjernice za uključivanje odnosno isključivanje iz programa probira

Radna skupina Hrvatskog torakalnog društva i Sekcije za torakalnu radiologiju Hrvatskog društva radiologa nakon detaljnog proučavanja preporuka raznih svjetskih značajnih institucija, a vodeći računa o specifičnim statističkim značajkama obolijevanja od raka pluća u našoj zemlji, preporuča da se u Nacionalni program u Republici Hrvatskoj uključe osobe koje imaju 50-75 godina, koje su aktivni pušači ili su prestali pušiti unutar 15 godina prije probira uz pušački staž od minimalno 30 godina (30 pack/years), a bez obzira na komorbiditete i druge demografske ili anamnestičke osobitosti.

Osobe koje zadovolje gore navedene kriterije, ali su prestali pušiti prije više od 15 godina neće biti uključeni u Nacionalni program, budući da je rizik obolijevanja od raka pluća nakon 15 godina od prestanka pušenja izjednačen s nepušačkom populacijom.

Isključni kriteriji:

1. Prisutnost simptoma koji ukazuju na

moguću malignu bolest (pacijenti moraju na pulmološku obradu)

2. CT toraksa u zadnjih 12 mjeseci (pacijent se može uključiti u NPP raka pluća nakon 12 mjeseci od zadnjeg CT snimanja toraksa)

3. Ako je pacijent liječen od raka pluća u zadnjih 5 godina

4. Ako opće stanje pacijenta onemogućava predviđene dijagnostičke i terapijske postupke

5. Nesposobnost davanja pristanka na pretragu od strane pacijenta

6. Nemogućnost ležanja na ravnom, zadržavanja daha te klaustrofobija jer se tada ne može učiniti LDCT.

(Izvor: Ministarstvo zdravstva)

Povećana vrijednost zdravstvenih usluga na svim razinama zdravstvene zaštite

HZZO je u skladu s Dodatkom Temeljnog Kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama, kojim je utvrđeno povećanje osnovice za obračun plaće, povećao vrijednost zdravstvenih usluga na svim razinama zdravstvene zaštite kroz povećanje dijela kalkulatивne vrijednosti kojom se vrednuje rad.

Povećanje je u skladu s planiranim i osiguranim sredstvima u financijskom planu HZZO-a za 2020. godinu.

Financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije

HZZO će nastaviti financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije u 2020. godini.

Rad pod nadzorom će se financirati za doktore medicine u pravilu tijekom prvih šest mjeseci rada u općim bolnicama.

Financiranje rada doktora medicine provest će se za doktore medicine utvrđene u listama prvenstva, koje će se utvrđivati na temelju otvorenog javnog natječaja kojeg će HZZO provoditi počevši od 1. travnja do 30. studenoga 2020. godine.

Broj slobodnih mjesta za rad pod nadzorom HZZO će objavljivati u otvo-

renom javnom natječaju na osnovi ažuriranih podataka pribavljenih od strane općih bolnica.

Listu prvenstva utvrdit će zajedničko povjerenstvo sastavljeno od predstavnika Ministarstva zdravstva, HZZO-a i općih bolnica.

Financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine

HZZO će također u 2020. godini financirati i pripravnički staž doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u općim bolnicama koje s HZZO-om imaju sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Pripravnički staž provodit će se za zdravstvene radnike utvrđene u listama prvenstva pripravnika koje će se utvrđivati na temelju otvorenog javnog natječaja.

Liste prvenstva pripravnika za opće bolnice utvrđivat će se na temelju otvorenog javnog natječaja kojeg će HZZO provoditi počevši od 1. travnja do 30. studenoga 2020. godine, odnosno do popunjenja slobodnih pripravničkih mjesta zdravstvenih radnika čiji ukupan broj je predviđen Pravilnikom o mjerilima za pri-

manje zdravstvenih radnika na pripravnički staž.

Stopa privremene nesposobnosti/spriječenosti za rad u 2019.

Prema podacima iz izvješća o poslovanju HZZO-a za 2019. godinu, ukupna stopa privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad porasla je u 2019. godini neznatno u odnosu na 2018. godinu te u 2019. godini iznosi 3,51, što znači da je veća za 1,45% u odnosu na 2018. godinu kada je stopa iznosila 3,46.

Veće povećanje stope odnosi se na izostanke s posla na teret sredstava HZZO-a, za izostanke dulje od 42 dana (sa 1,75 na 1,79), dok su izostanci s posla na teret poslodavca također neznatno povećani (sa 1,71 na 1,72).

Ukupan broj dana izostanaka s posla povećan je za 3,69% i u 2019. godini iznosi 17.566.616 dana.

U 2019. godini je prosječno dnevno izostajalo 56.123 zaposlenika, od čega 27.440 radnika na teret poslodavca, a 28.683 na teret HZZO-a.

Stopa privremene nesposobnosti za rad zbog ozljede na radu i profesionalnih bolesti u 2019. godini iznosi 0,17 i nije se mijenjala zadnje dvije godine.

Broj dana izostanaka s posla zbog ozljede na radu i profesionalnih bolesti iznosi 824.728 dana (833.247 u 2018.), a dnevno zbog ozljede na radu i profesionalnih bolesti izostaje 2.635 radnika (2.667 u 2018.).

HZZO kontinuirano provodi redovite kontrole privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad, uključujući i kontrole na zahtjev poslodavca.

- **Financiranje pripravničkog staža**

- **Stopa privremene nesposobnosti za rad u 2019.**

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Predstavljen projekt 'Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO'

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava predstavili su projekt 'Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO' koji se financira iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 166.565.486,30 kn, kroz Operativni program 'Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.', a provodit će se 46 mjeseci.

Ministar rada i mirovinskoga sustava **Josip Aladrović** u uvodu je napomenuo kako je cilj projekta eHZMO transformirati HZMO u javnu ustanovu orijentiranu prema korisnicima, s obzirom na to da je HZMO jedna od najvažnijih javnih institucija. *'Imperativ je građanima omogućiti da na opipljiv način osjete iznimne napore i sredstva koja ulažemo u sve projekte iz ESF-a, pa i projekt eHZMO, za koji se nadam da će postati obrazac i poticaj i za ostale javne institucije. Vjerujem da će Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje biti predvodnik transformacije javne uprave i da će uspješnost ovog Projekta to pokazati'*, zaključio je ministar Aladrović. Također, osvrnuo se na uspješnost ugovaranja projekata iz Europskog socijalnog fonda u protekle tri godine, napomenuvši kako je ugovoreno ukupno 8,45 milijardi kuna za projekte, a na raspolaganju je ukupno 14,3 milijarde kuna.

Ravnatelj HZMO-a **Ivan Serdar** naglasio je da je riječ o najznačajnijem projektu HZMO-a u idućem razdoblju jer *'predstavlja sinergiju reforme internih poslovnih procesa i transformacije informacijsko-komunikacijskih tehnologija radi promjena, unaprjeđenja i digitalizacije usluga prema korisnicima'*. Također je naglasio kako u praksi to znači da se što većem broju građana omogućiti da usluge, poput prijave i odjava na mirovinsko osiguranje, ostvarivanja prava na mirovinu i na doplatu za djecu riješe digitalnim putem iz vlastitog doma, u što kraćem roku i na što jednostavniji način, bez čekanja na šalterima. *'Zbog sve veće mobilnosti radne snage unutar Europske unije, a i prema trećim zemljama, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja dodatni je izazov. U tom smislu, potrebno je povezati se s inozemnim nositeljima osiguranja procesno i podatkovno, ali i s drugim tijelima javne uprave kako bi korisnici mogli svoja prava ostvariti što brže i što jednostavnije'*, rekao je ravnatelj HZMO-a Ivan Serdar.

Nakon uvodnog dijela, pomoćnik ravnatelja HZMO-a za informatiku **Luka Ljubičić** predstavio je osnovne značajke Projekta, a državni tajnik u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava **Dragan Jelić** predstavio je planove nove financijske perspektive Europskog socijalnog fonda od 2021. do 2027. godine.

info.hzmo.

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, ožujak 2020. godina XIII., broj 3

Povećanje aktualne vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2020. za 0,70%

Na 39. sjednici Upravnog vijeća HZMO-a, održanoj 4. ožujka 2020., na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku o stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne bruto plaće svih zaposlenih u RH za razdoblje od srpnja do prosinca 2019. u odnosu na polugodište koje mu prethodi i podatka o indeksu usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine od 1. srpnja 2019., donesena je **Odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine (AVM) od 1. siječnja 2020. koja iznosi 68,45 kn.**

Stopa usklađivanja koja se primjenjuje 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine određuje se tako da se AVM uskladi po stopi koja se dobije tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u RH u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi. Ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće. Ako je udio stope promjene veći od 50%, tada se zbraja 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće. Udio stope promjene indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa promjene (0,7 : 1,4) je 50%, što znači da se stopa godišnjeg rasta mirovina određuje tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće, te stopa povećanja iznosi 0,70%.

Mirovine povećane prema novoj aktualnoj vrijednosti bit će isplaćene u travnju (s mirovinom za ožujak), zajedno s razlikom za siječanj i veljaču.

Na sjednici su donesene i:

- **Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2020.** prema kojoj najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2020. iznosi 68,45 kn

- **Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2020.** prema kojoj osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja nastalog zbog ozljede na radu ili

profesionalne bolesti iznosi 1.567,90 kn

- **Odluka o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2020.** koji iznosi 0,75

- **Odluka o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2020.,** koja se od 1. siječnja 2020. određuje u svoti od 2.558,25 kn mjesečno i povećava se za 0,015% od utvrđene proračunske osnovice, odnosno za 0,4989 kn za svaki dan sudjelovanja hrv. branitelja u obrani suvereniteta RH u borbenom sektoru (uz primjenu odgovarajućeg mirovinskog i polaznog faktora prema kojemu je mirovina određena i uz uvjet propisan zakonom) i

- **Odluka o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu odnosno zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2019.**

KORISNICI MIROVINA - isplata u veljači 2020.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 688	2.715,94 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	32 297	3.659,31 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	84 220	2.393,41 kn
Prijevremena starosna mirovina	199 232	2.600,68 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	318	2.848,80 kn
Invalidska mirovina	112 650	2.045,24 kn
Obiteljska mirovina	219 069	2.051,89 kn
UKUPNO - ZOMO	1 146 474	2506,04 kn

Korisnici koji su u 2019. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	1244	2.159,61 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	603	3.204,37 kn
Prijevremena starosna mirovina	390	2.278,56 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca čl. 36. ZOMO	1	3.014,76 kn
Invalidska mirovina	147	1.952,70 kn
Obiteljska mirovina	586	2.126,79 kn
UKUPNO	2 971	2.370,85 kn

Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	103 076	3.825,78 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	195 044	3.508,67 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	259 523	1.675,91 kn
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 741	7.126,41 kn

Ukupan broj osiguranika	1 538 621
Ukupan broj korisnika mirovine	1 240 037
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,24
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za prosinac 2019.	6.559 kn
Udio prosječne starosne mirovine za 40 i više godina mirovinskog staža prema ZOMO-u u prosječnoj netoplaći u Republici Hrvatskoj za prosinac 2019.	58,33%
Korisnici mirovina - muškarci (46,00%)	570 440
Korisnici mirovina - žene (54,00%)	669 597
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2020. godini - ZOMO	29 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2020. godini - ZOMO	64 godine

Tko je tu štetočina?

„Matica umirovljenika Hrvatske i Sindikat umirovljenika s ogorčenjem i osudom odbijaju javne napade na umirovljeničke udruge u kojima je servirano niz neistinitih konstrukcija i to, ni više ni manje, nego od saborskog zastupnika Hrvatske stranke umirovljenika, Silvana Hrelje.

U očitom nerazumijevanju uloge udruga u suvremenom demokratskom

besplatno dopunsko zdravstveno osiguranje, zatim rješavanje niza krupnih problema, od obiteljskih mirovina, formule za usklađivanje, pitanja starijih vozača, nacionalne naknade za starije od 65 godina, rješavanje palijativne skrbi i ostalih životnih problema ljudi treće dobi.

Umjesto partnera za suradnju, Hrelja u udrugama umirovljenika vidi konkurenciju ne shvaćajući da udruge imaju daleko dužu tradiciju djelovanja i zalaganja za prava umirovljenika, ali na temelju Zakona o udrugama. U tom gubljenju tla pod nogama Hrelja i HSU čak idu dotle da dovode u pitanje svrhu postojanja

umirovljeničkih udruga tvrdeći da su to „samozvani predstavnici umirovljenika“ i odbijajući svaku mogućnost da one, nakon desetljeća postojanja, sudjeluju u rješavanju umirovljeničkih problema. To pravo prisvaja samo za sebe i svoju stranku koja upravo ovakvim napadima pokazuje da, osim imena, gotovo ništa drugo umirovljeničkog nema.

U nedavnoj emisiji HRT-a „Oporbeni zarez“ izjavio je da Matica i SUH „pregovaraju neovlašteno“ i da se oni „ne mogu baviti politikom“. Posebno je napao Nacionalno vijeće za umirovljenike u kojem su umirovljenici kao socijalni partneri i to nazvao „debatnim klubom“. Njemu, u predizbornom vremenu u kojem su umirovljenici sekun-

darni, očito Vijeće smeta kao mjesto socijalnog dijaloga ne samo s ovom, nego i s bivšim i budućim Vladama, bez obzira kojoj političkoj opciji pripadale.

Pokušajem omalovažavanja udruga umirovljenika on pokazuje koliko malo poznaje način organiziranja i djelovanja civilnog društva, ne samo u Hrvatskoj, nego i u Europi. Inače bez umirovljeničkih udruga ni jedan ključni problem umirovljenika u Hrvatskoj nije riješen. Iz vrlo bogate dokumentacije to možemo dokazati i pomoći Hrelji da izađe iz predizbornog „zaborava“ i da se prisjeti kako je samo suradnja donosila rezultate.

I pored ovakvih neprimjerenih i nerazumnih reagiranja predsjednika HSU-a i nametanja svađe s umirovljeničkim udrugama u kojima je okupljeno više stotina tisuća ljudi treće dobi, umirovljenici shvaćaju da Matica i Sindikat umirovljenika moraju preuzeti još veću ulogu i odgovornost u zaštiti njihovih interesa.

Matica i SUH, ne po prvi put, pozivaju i dalje na suradnju i dijalog sa svim dionicima na umirovljeničkoj sceni, bilo da je riječ o udrugama, strankama ili državnim i lokalnim institucijama koje pridonose rješavanju teškog položaja u kojem su se našli umirovljenici. Samo zajedništvom onih koji iskreno zagovaraju interes umirovljenika su postizani i rezultati. Stoga Matica i SUH upravo apeliraju na takvu suradnju, osuđuju konfrontacije i optuživanja koja nisu u interesu umirovljenika i rješavanja njihovih problema, nego samo promocija nekih uskih osobnih i stranačkih interesa“, stoji u priopćenju od 12. ožujka 2020. godine, kojeg su potpisale predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna Petrović i predsjednica Matice umirovljenika Hrvatske Višnja Fortuna.

društvu, predsjednik HSU-a se, ničim izazvan, gotovo dnevno okomljuje na njih, nezapamćenom reakcijom i pokušajem da sve svoje neuspjehe prebaci na udruge umirovljenika koje godinama pa i u posljednje vrijeme, pokazuju određene rezultate u borbi protiv siromaštva starijih osoba. Sada je Hrelja prevršio svaku mjeru i time izravno pokazao da s umirovljenicima više nema ništa zajedničko, jer napad na udruge umirovljenika je obračun s umirovljenicima u cjelini. Koga onda HSU, a posebno njihov predsjednik, predstavlja, osim samih sebe.

I nije napao samo udruge umirovljenika nego rezultate koji su postigle kroz socijalni dijalog i dogovorile povećanje i usklađivanje cenzusa za

REAGIRANJE STRANKE UMIROVLJENIKA

Prljava kampanja čelnika HSU-a

Stranka umirovljenika ovih dana je uputila reagiranje na javne istupe Hrvatske stranke umirovljenika i njihovog šefa Silvana Hrelje. Napada ih zato što su odbili inzistiranja HSU-a za ujedinjenje samo s jednom opcijom, da se pod kapom HSU-a svi ujedine, ili drugim riječima „potope“.

Stranka umirovljenika također izražava čuđenje što je HSU odbio suradnju s dvije najveće i najjače umirovljeničke udruge, Maticom i Sindikatom umirovljenika, već je sam pokušao organizirati fiktivnu koordinaciju umirovljeničkih udruga.

Čelnik SU-a Lazar Grujić smatra neprihvatljivim kampanju koju Silvano Hrelja već nekoliko mjeseci, gotovo svakodnevno, vodi kroz medije i društvene mreže protiv čelnika SUH-a Jasne Petrović i MUH-a Višnje Fortune, gdje ih naziva

„samozvanima“, ženama s ulice koje ugovaraju „ispljuvke“ za umirovljenike, što proizlazi očito zbog njegovog osjećaja nesigurne pozicije uoči predstojećih parlamentarnih izbora.

To utoliko više čudi jer su upravo predsjednice dviju umirovljeničkih udruga u posljednje vrijeme uspjele izboriti blago povećanje prihodovnog cenzusa, čime će se u sustav besplatnog dopunskog zdravstvenog osiguranja vratiti nekoliko tisuća umirovljenika te se besplatno dopunsko više neće nikome oduzeti zbog usklađivanja mirovina.

Hrelja nije pozdravio ni inicijativu SUH-a za uvođenje nacionalne naknade za starije od 65 godina, kao ni SDP-ov plan o izgradnji tisuća novih postelja u domovima umirovljenika. Stranka umirovljenika, naglašava Grujić, pozdravlja svaki korak naprijed.

Osvoji umirovljenike i dobivaš izbore

Krajem rujna ili početkom listopada 2020. godine u Hrvatskoj će se održati novi parlamentarni izbori. Iako još nije službeno počela, dvije najveće hrvatske stranke, HDZ i SDP, već su krenule s kampanjom kako bi privukli birače. Na valu pobjede Zorana Milanovića na predsjedničkim izborima, kao i unutarstranačkih sukoba u HDZ-u, SDP nakon dugo vremena ima bolji rejting od HDZ-a među biračima.

Doduše razlika nije velika, unutar 3 posto, stoga predstoji velika bitka obiju stranaka za svaki mogući glas. Ono što je indikativno u posljednjih nekoliko mjeseci jest da su i SDP i HDZ, rekli bismo konačno, shvatili važnost umirovljeničke populacije, odnosno 1,24 milijuna potencijalnih glasača.

SDP-ov plan za budućnost

SDP je, za razliku od HDZ-a, krajem veljače 2020. godine već predstavio svoj program pod nazivom „Ispiši budućnost“, kojim će, kažu, osigurati red i stabilnost u Hrvatskoj. Predsjednik stranke Davor Bernardić izjavio je kako će se njegova stranka baviti reformom pravosuđa te povećanjem plaća i mirovina. Najavio je i koalicijsku suradnju s dvije umirovljeničke stranke, Hrvatskom strankom umirovljenika i Strankom umirovljenika.

„Prioritet u povećanju mirovina imat će socijalno najugroženiji i umirovljenici koji su radničke mirovine stekli tako što su ostvarili puni radni staž. Udjel njihovih mirovina u prosječnoj plaći mora biti najmanje 75 posto“, izjavio je predsjednik Središnjeg savjeta SDP-a Branko Grčić.

U Hrvatskoj ima oko 195 tisuća umirovljenika koji su skupili 40 i više godina staža. Njihova prosječna mirovina iznosi 3.509 kuna. No, onih bez međunarodnih ugovora ima 156 tisuća i primaju u prosjeku 4.116 kuna mirovine, što je 62,7 posto udjela u prosječnoj plaći (6.559 kn). Da bi se plan SDP-a ispunio, 75 posto udjela iznosio bi 4.919 kuna, što bi bio porast od oko 800 kuna. Državu bi to dodatno koštalo milijardu i 497 milijuna kuna godišnje.

SDP je najavio i novu formulu (80:20 umjesto 70:30) usklađivanja mirovina, ali i uvođenje trećeg usklađivanja u go-

dini, koje bi iznosilo polovicu iznosa rasta BDP-a. U planu je i davanje dodatka od 10 posto za sve umirovljenike koji su skupili 41 godinu staža, čime bi se smanjio broj prijevremenih umirovljenja. Naime, prosječan hrvatski radnik u trenutku umirovljenja ima 30 godina radnog staža, dok je u europskim zemljama on iznad 37 godina, navode u SDP-u.

Odakle im milijarde?

Osnovne mirovine, samo iz prvog stupu, imaju i dodatak od 27 posto. Oni koji se odluče za kombiniranu mirovinu (I. + II. stup), dobiju dodatak od 20,25 posto. SDP predlaže da se dodatak od 27 posto omogući i za dvostupne umirovljenike, kako bi građani bili u jednopravnoj poziciji. Također, predlažu da se stopa izdvajanja za II. stup poveća s trenutanih 5 posto na 5,7 posto.

SDP predlaže i uvođenje „socijalne mirovine“, kojom bi se obuhvatilo 60 tisuća starijih osoba koje nisu ostvarile uvjete za mirovinu niti posjeduju imovinu. Riječ je zapravo o modelu koji se ne bi puno razlikovao od nacionalne naknade za starije osobe, za koju su

stanova u objektima s organiziranom zdravstvenom zaštitom i prehranom te društvenom skrbi.

Sve te promjene stajale bi državni proračun 3,5 milijarde kuna. Postavlja se pitanje otkud će se dobiti novac? U SDP-u ističu kako bi porast BDP-a od 1 posto bio dovoljan za financiranje njihovog programa, no kad uzmemo u obzir da zbog koronavirusa Hrvatskoj prijeti smanjenje rasta BDP-a, a možda i recesija, onda na ovaj program treba gledati sa zadržkom. A i povijest nas je naučila da se od predizbornih obećanja u Hrvatskoj ostvari samo manji dio.

HDZ vjerodostojan ili ipak ne?

HDZ čekaju unutarstranački izbori nakon kojih će se krenuti s izradom programa kojim će se pokušati dodvoriti biračima. No, podsjetit ćemo vas zato na HDZ-ov izborni program „Vjerodostojno“ koji im je donio pobjedu na prošlim izborima, a koji je također bio pun obećanja koja se nisu ostvarila.

„Trajno ćemo usklađivati visinu mirovina s rastom plaća u odnosu na kretanje BDP-a, proračunskog deficita i troškova života, u cilju da se mirovine postupno povećavaju prema razini od 60% prosječne plaće, kako bismo našim umirovljenicima osigurali dostojanstven život“, stajalo je u HDZ-ovom programu „Vjerodostojno“.

Kao što znamo, usklađivanje mirovina s BDP-om nije zaživjelo, iako zbog posljednjeg mizernog usklađivanja od 0,7 posto je SUH zatražio da se upravo uvede

i treće usklađivanje u godini, prema rastu BDP. Kad je HDZ došao na vlast 2016. prosječna mirovina iznosila je 2.251 kunu, a prosječna plaća 5.685 kuna. Udio mirovine u plaći iznosio je 39,59 posto. Danas je prosječna mirovina 2.506 kuna, a plaća 6.559 kuna te je udio svega 38,2 posto. Dakle, čak je došlo i do pada.

Jedino što je HDZ obećao u svom programu, a bit će ostvareno, je uvođenje nacionalne naknade za starije osobe. Sada smo u iščekivanju HDZ-ovog odgovora SDP-u, odnosno što će ponuditi umirovljenicima koji više ne nasjedaју na jeftina obećanja.

Igor Knežević

se umirovljeničke udruge izborile. No, umjesto 800 kuna koliko iznosi nacionalna naknada za starije osobe, SDP-ova socijalna mirovina bi iznosila između 801 kune i 1.026,75 kuna, koliko iznosi najniža mirovina za 15 godina staža.

Nadalje, najavljeno je uređivanje sustava obiteljskih mirovina, ukidanje plaćanja pretplate za HRT za umirovljenike koji ispunjavaju uvjete za plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja. Također, Bernardić je najavio i izgradnju domova za umirovljenike za oko 10 tisuća osoba, a uveo bi se i sustav poticane stanogradnje u svrhu izgradnje objekata za smještaj starijih osoba, uz subvencionirani najam i kupnju

Ljubav i maškare

Četrdesetak članova SUH-ove podružnice Velika Gorica proslavilo je Valentinovo u moslavačkom kraju, na Bilogori. U restoranu Maleni brijeg tako nije nedostajalo veselja, pjesme i plesa, što je zapravo i odlika svakog druženja kojeg organiziraju Velikogoričani.

Pun pogodak bila je i proslava fašnika. Naime, za put na Žumberak trebalo je osigurati dva autobusa, toliki je bio interes. Stotinjak penzića fašnik je proslavilo 25. veljače 2020. u restoranu Žumberački raj. Svi su, naravno, bili maskirani, čak i u oboljele od koronavirusa, a prvu nagradu za najbolje odjevenu maskaru osvojila je gospođa koja se prerušila u ciganku. Bio je to dan kojeg će se, kažu nam velikogorički SUH-ovci, dugo sjećati.

Stjepan Milobara

ZAGREB Otvoren umirovljenički kutak

U prostorijama Stranke umirovljenika u zagrebačkoj Jurišićevoj ulici, 3. ožujka 2020. godine otvoren je Umirovljenički kutak. Riječ je o jedinstvenom projektu u Hrvatskoj iza kojeg stoji spomenuta stranka, Zadruga branitelja Studium, udruga Zajedno smo jači i stranka SDP. Kutak će zapravo biti mjesto okupljanja i druženja umirovljenika, gdje će moći obavljati i preventivne liječničke preglede, dobivati pravnu pomoć i savjete, gledati TV, posuđivati knjige i čitati dnevni tisak.

Predsjednik Stranke umirovljenika, Lazar Grujić, na otvaranju je kazao kako će kutak biti mjesto druženja i socijalizacije umirovljenika, a potvrdio je i parlamentarnu suradnju njegove stranke sa SDP-om. Predsjednik SDP-a Davor Bernardić pohvalio je otvaranje Umirovljeničkog kutka, kazavši da će sasvim sigurno poboljšati kvalitetu života mnogim umirovljenicima u Zagrebu i Hrvatskoj i vratiti im osmijeh na lice. Svečanom otvaranju prisustvovali su i predsjednice Sindikata i Matice umirovljenika, Jasna A. Petrović i Višnja Fortuna.

UMAG

Cvijetak za članice

Dana 29. veljače održana je Izvještajna skupština Podružnice SUH-a Umag na kojoj su prema opširnom dnevnom redu podnijeta izvješća o radu Podružnice u 2019. godini te o izvršenju financijskog plana. Na skupštini je prisutnim članovima uručen godišnji Bilten u kojem su obuhvaćene gotovo cjelokupne aktivnosti u protekloj godini. Usvojeni su i plan rada i financijski plan za 2020. godinu.

Dogovoreno je bilo da će se skupština održati u Krkulima, pa je iskorišten trenutak za organizaciju kratkog poludnevnog izleta i druženja, kakvo se inače održava prilikom Dana žena. Posjetili su mjesto Sv. Lovreč Pazenatički, koji je u prošlosti bio važno središte ovog dijela Istre. Kratak obilazak mjesta uz dobrog stručnog vodiča bio je zanimljiv i ugodan. Slijedila je večera pa ples uz glazbu. Na kraju druženja članicama je uručen po cvijetak, uz čestitke za Dan žena. U planu je bio i put u toplice,

no zbog koronavirusa je ta aktivnost odgođena za neko mirnije razdoblje.

Marija Pertot

BJELOVAR

Izložba ručnih radova

Umirovljenice Sindikata podružnice Bjelovar već dulji niz godina povodom Međunarodnog dana žena u Gradskom muzeju Bjelovar izlažu svoje ručne radove.

Tako su i ove godine od velikog broja rukotvorina izabrale posebne unikate u suradnji s kustosima muzeja i izložile ih u dva muzejska izloga - stolnjake, nadstolnjake, raznorazne tabletiće, ribice, leptire, pisanice i slično, kako bi Bjelovarčani mogli uživati u tradicionalnim radovima vrijednih umirovljenica.

Ana Široki

PULA Vrijedni volonteri

aktivnosti

Udruga SUH Pula-Pola, kojoj je cilj zaštita interesa umirovljenika, njihovog životnog standarda, kako se ne bi osjećali zaboravljeni i na margini društva, provodi program skrbi za starije osobe. Uz voditeljicu i dvije koordinatorice programa, imaju 50-ak volontera koji idu u kućne posjete starijim sugrađanima; donose im namirnice i druge potrepštine, plaćaju račune za režije, pribavljaju lijekove, naručuju i prate na liječničke preglede te obavljaju druge potrebne poslove za stare. Po potrebi volonteri povremeno i prošeću s korisnicima jer mnogi ne mogu sami izlaziti iz stana.

Oni samostaliji, pak, rado se odazivaju na druženja i izlete koje Udruga SUH-a često organizira za svoje članove, nastojeći im osmisliti slobodno vrijeme. U 2019. godini na njihovim druženjima bilo je više od 1.300 osoba, a na izletima preko 2.000 sudionika. Veliki je interes i za boravak u termama. Pulske umirovljenice su redoviti gosti – uvijek u trajanju od 10 dana u Istarskim toplicama, Termama Topusko, Banji Vrućici kod Teslića i u Laktašima. U 2019. godini u toplicama je ukupno boravilo 474 umirovljenika.

O aktivnostima Udruge članove se obavještava preko oglasne ploče, sada su otvorili profil i na Facebooku (Udruga SUH Pula-Pola), ali i preko javnih sredstava informiranja: novina, radija (Radio Pula), lokalnih TV (TV Istra i Nova

TV) te na redovnim sjednicama Predsjedništva Udruge.

Mirjana Dika-Dužman

STUDENSKI GRAD Snaga pozitivnih misli i akcija

Članovi podružnice u veljači su na glasak dali kulturnim događajima pa su tako bili česti gosti u kazalištima Histron i Komedijska, a sudjelovali su i na događaju Lisinski pleše pod maskama, na kojem su se neki maskirali,

a neki željeli vidjeti razne maske. Dio članova posjetio je Muzej čokolade u Varšavskoj ulici, gdje su isprobali čokoladu od samog kakaovca do njenog posljednjeg oblika mliječne, bijele i roze.

U podružnici su održana i zanimljiva predavanja – Snaga pozitivnih misli te na temu simptomi i prevencija moždanog udara, pa je prvi petak u veljači ova podružnica obilježila crvenom bojom kao bojom zdravlja, života i živosti, ali i upozorenja na moždane udare kod žena. Ljubitelji planinarenja su pješačili od Čučerja do Vugrovca, a nešto manji broj od predviđenog bio je na manifestaciji Aktivna Hrvatska na koju se rekreativci ove podružnice odazivaju već sedmu godinu zaredom. Neki od članova su bili na desetodnevnom boravku u Banji

Vrućici, dok su dvije članice posjetile Banju Laktaši i prenijele članovima sve mogućnosti koje im ona pruža.

Isto tako zamjenica predsjednice podružnice Zdenka Ladišić bila je prisutna na pregovorima oko bratimljenja SUH-a i SPI CGIL na razini podružnica Grada Zagreba i SUH-a Zagrebačke županije, koje bi se trebalo održati u svibnju. Posjetilo se i članicu Blaženku Levak u Domu za starije u Dubravi za njen rođendan, što je bilo veliko iznenađenje. A žene koje plešu linijski ples i koje pjevaju u glazbenoj radionici povodom Valentinova nastupale su u Domu Sv. Ana u Novom Zagrebu, gdje su pozvane od strane Udruge umirovljenika Novi Zagreb.

Snježana Živčić

PULA Velik interes za Valentinovo

Od 1. siječnja 2020. godine Podružnica SUH-a Pula djeluje kao pravna osoba registrirana pod nazivom Udruga SUH Pula-Pola, ali i dalje u sastavu SUH-a. Početak godine pulski penzići iskoristili su za šoping izlet u Trst, grad koji nije više šarmantan kao nekad, nema gužvi, male simpatične trgovine su zatvorene, a jedino su aktivni veliki trgovački centri.

Zatim, čak 120 članova zaputilo se u mjesto Krculi u središnjoj Istri proslaviti Valentinovo na imanju obitelji Staver. Domaćini su ih dočekali u istarskim narodnim nošnjama, uz glazbu, ponudivši im rakiju, medenicu i bisku. Uslijedila je obilata večera uz odlično

vino te odlična zabava uz ples uz ritmove tanga, valcera i istarskog baluna. U planu je bilo i novo druženje, večera i ples za Dan žena, prijavilo se devedesetak umirovljenika, no sve je otkazano zbog koronavirusa. Zbog korone je otkazan i odlazak u Banju Vrućicu.

U siječnju i veljači u pulskom kinu Valli organizirane su dvije Kino matinee za umirovljenike gdje više od 150 umirovljenika gleda nove filmove, obično one koji su nominirani ili su osvojili Oscara. Riječ je o odličnoj suradnji umirovljenika s tim kinom, koja traje već nekoliko godina.

Bruna Jovanović

ĐAKOVO Ples srdaca

SUH-ova podružnica iz Đakova svečano je obilježila Valentinovo u restoranu Croatia turist – kod Baloga. Okupilo se preko 150 članova i prijatelja SUH-a iz Đakova i Đakovštine, koji su u veseloj atmosferi, uz odličnu glazbu i hranu, obilježili Dan zaljubljenih. Organiziran je i ples srdaca u kojem je nagrađen najbolji plesni

par koji je ostao sam na plesnom postolju, a svaka žena i djevojka je od organizatora SUH-a Đakovo na poklon dobila ružu.

Druženje i zabava je završila u ranim jutarnjim satima. SUH-ovci su, kažu, opet pokazali da organiziraju najbolje zabave u gradu.

Željko Kovač

Izbori i pohvale

SUH-ova podružnica Fažana 22. veljače 2020. godine održala je redovnu Izbornu i Izvještajnu skupštinu na kojoj se okupilo stotinjak članova. Za predsjednika podružnice ponovno je izabran Timotej Pejcin, a za članove Predsjedništva Mirjana Radišić Ružić, Božena Jozefina Stanišić, Anamarija Toffetti, Anđela Kaštelan, Milan Novak i Milorad Belušić. Za članove Nadzornog odbora izabrani su Ana Jelavić za predsjednicu te Ljerka Novak i Vazmoslav Ružić za članove.

Izabrani su i članovi Županijske skupštine SUH-a te delegat za Izbornu skupštinu SUH-a. Uslijedile su pozdravne riječi gostiju, brojne pohvale za rad u 2019. godini te čestitke izabranima. Za vrijeme

trajanja Skupštine na video zidu su se vrtjele slike sa svih aktivnosti podružnice u 2019., koje su bile brojne. Posebno su pohvaljeni umirovljenici sportaši, za koje je načelnik općine Fažana priredio prijem na kraju godine.

Pohvaljene su i članice kreativne radionice za humanitarni rad i sudjelovanje na Fažanskom kulturnom ljetu. Nakon Skupštine nastavljeno je druženje prisutnih uz domjenak u vijećnici Općine Fažana.

Timotej Pejcin

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Četiri borbena plana

Održane su četiri izborne Skupštine u podružnicama SUH-a u Sikirevcima, Slavonskom Šamcu, Garčinu i Bukovlju. U Sikirevcima je ostala ista garnitura na čelu sa Stjepanom Rakitićem, nije bilo promjena ni u Garčinu gdje je nova/stara predsjednica Edita Samardžić, niti u Bukovlju, gdje je ostalo isto rukovodstvo na čelu sa Ivanom Sojčićem. U Sikirevcima je bilo posebno veselo kad je zapjevala 89-godišnja Katica Šipek i podigla svima moral.

Do promjena je jedino došlo u podružnici Slavonski Šamac, gdje su za predsjednika izabrali Djuru Vlahovića, za zamjenicu Katu Vuković, a za tajnicu Klaru Branković. Na svojoj prvoj sjednici sve podružnice su potvrdile planove rada te aktivno krenule u njihovu realizaciju. Tijekom ožujka će se održati izborne skupštine i u drugim podružnicama u Brodsko-posavskoj županiji.

Stjepan Rakitić

DONJI MIHOLJAC

Škola za žene

Šezdeset članova podružnice na Valentinovo je otišlo na jednodnevni izlet u Park prirode Lonjsko polje. Dan su proveli u obilasku parka, jednog OPG-a i ergele konja. Nakon ukusnog ručka članovi su se zabavili uz glazbu i ples te su se kući vratili puni lijepih dojmova. Šest dana kasnije 50 članova otišlo

je u HNK Osijek pogledati kazališnu predstavu Škola za žene.

Godišnja izvještajna skupština održana je 29. veljače 2020. godine, a na njoj je podneseno izvješće o radu u 2019. godini, financijsko izvješće te izvješće Nadzornog odbora o provedenom nadzoru rada i financija. O izvješćima se raspravilo i ista su jednoglasno prihvaćena. Što se tiče prošlogodišnjeg plana rada, on je ispunjen, iako sa skromnim sredstvima. Uspjeli su uštedjeti dio sredstava i prenijeti oko 12 tisuća kuna u ovu godinu!

Zlatko Risek

SLAVONSKI BROD Ivice, pokoj ti duši

Nakon novogodišnje stanke SUH-ova podružnica Slavonski Brod krenula je s usvojenim programom, a to je briga za sve umirovljenike, napose bolesne i nemoćne, za one koji žele putovati, za kreativne i sportske članove, za one koji vole plesati i pjevati, jednostavno za one koji vole život i druženje. Početak godine iskorišten je za jednodnevni izlet u Bizovačke toplice, gdje je u lječilištu uživalo 50 članova.

Nažalost, bivši predsjednik podružnice i vrijedni član Ivica Šimek

teško je obolio u prosincu te je umro sredinom veljače. Šimek je bio predsjednik podružnice od 2013. do 2016. godine i u svom mandatu je znatno pridonio razvoju podružnice i boljitku umirovljenika. Inače, brodske penzići dvaput tjedno se okupljaju na druženjima, gdje uz kavu, sok ili čaj raspravljaju o raznim temama. Zbog pojave koronavirusa zbog opreza će se smanjiti broj putovanja, no svedjedno je u planu za ovu godinu odlazak na deset jednodневnih izleta.

Ana Dujanović

DUGO SELO Korona maškare

Dugoselski SUH-ovci sudjelovali su u maškarama koje su se u veljači održale u njihovom gradu. Prerušeni umirovljenici su bili jedna od 18 različitih grupa koje su sudjelovali u povorci centrom grada. Situacija oko zlokobnog koronavirusa bila je inspiracija članovima da se maskiraju u medicinsko osoblje sa zaštitnim maskama te su za svoje prerašavanje dobili utješnu nagradu od 500 kuna, koja ih je jako razveselila. Nakon spaljivanja fašnika grad je častio sve okupljene s kuhanim kobasicama i vinom.

U petak, 6. ožujka 2020. održana je redovna izborna Skupština na kojoj se skupilo oko 80 članova i 20 gostiju, na kojoj je Milivoj Marić ponovno izabran za predsjednika podružnice, a nije bilo promjena ni u predsjedništvu. Blagajnica je ostala Ana Broz, tajnica Ružica Melić, zamjenica je ostala Mara Todorović, dok je izabrana nova predsjednica Nadzornog Odbora Jagica Novak.

Milivoj Marić

Sve što trebate znati o inkontinenciji

Inkontinencija je nemogućnost zadržavanja mokraće. Mnogi ljudi imaju taj problem, međutim s obzirom da im je neugodno zbog toga, izbjegavaju govoriti o toj tegobi, čak i svom liječniku. Šteta, jer postoje mnogi načini kako da im se pomogne.

Primjećujete li da češće morate mokriti, morate brzo odjuriti u WC (s vrlo malo upozorenja) i da katkada tamo ne stignete na vrijeme, da vam vrlo često kaplje mokraća, bez da ste toga uopće svjesni, da vam iscure nešto malo mokraće kad kašljete, smijete se, kišete, ili se malo fizički naprežete, to se zove stres inkontinencija.

Što se može učiniti?

Postoji nekoliko stvari koje se mogu poduzeti, ovisno o vrsti inkontinencije koju imate. Prva i najvažnija stvar je posjetiti svog liječnika. Osim što će vam dati savjet, on može, ako je potrebno, poslati vas i specijalisti. Također, on može liječiti eventualnu prisutnu infekciju mokraćnog mjehura.

Ako je nužnik daleko i morate juriti prema njemu, zašto ne bi imali pri ruci tutu, bocu ili jednu od specijalno obli-

kovanih posuda za žene? Posebna odjeća može pomoći - šire suknje i u pasu labavija guma od hlača ili gaćica mogu ženama olakšati i ubrzati skidanje. Muškarcima duži šlic i jednostavan sistem kopčanja hlača olakšat će upotrebu WC-a ili boce.

Ako se stres ili inkontinencija pojavi nakon poroda ili kasnije u životu, pokušajte sa sljedećom tjelovježbom i sprovedite ju nekoliko mjeseci: sjednite na zahodsku školjku i počnite mokriti. Zaustavite mokrenje kroz jednu ili dvije sekunde i tada opet nastavite. Obavljajući to vi aktivirate unutarnje mišiće koji mogu ojačati uz pomoć tjelovježbe i na taj način postizete bolju kontrolu.

Ako vam se događa da se pomokrite u gaće, pokušajte ići u nužnik svaka dva sata, bez obzira imali za to potrebu ili ne. Vaš mokraćni mjehur će se na to naviknuti i bit ćete u mogućnosti zadržavati mokraću. Nemojte smanjiti količinu tekućine koju pijete, jer vi redovno trebate određenu količinu tekućine. Ipak, nemojte previše piti navečer.

Ako vam je donje rublje stalno vlažno, mogu se nabaviti zaštitne gaće ili ulošci. Za muškarce postoje posebne

posude za skupljanje mokraće, za koje je ipak bolje da ih prvi put namjesti za to stručna osoba.

Zašto se ne može zadržavati mokraća?

Ovdje je navedeno nekoliko mogućih uzroka: infekcija mokraćnog mjehura (cistitis) može učiniti da imate potrebu za vrlo čestim mokrenjem. Katkada, kako postajemo stariji, imamo potrebu za češćim i bržim mokrenjem, a usporeno kretanje može povećati te poteškoće.

Ozbiljna začepljenost može uzrokovati kapanje mokraće i kod muškaraca i kod žena. Kod muškaraca povećanje prostate može imati isti učinak. Stres inkontinencija katkada može uslijediti nakon poroda i ako se ne liječi, ima sklonost da postane još neugodnija kasnije u životu. Neke bolesti mogu uzrokovati privremenu inkontinenciju, npr. moždani udar ili nesvjestica, ali to ne znači da će biti trajna. Takva inkontinencija može s vremenom potpuno nestati. Ozljeđe ili bolesti kralježnice također mogu uzrokovati inkontinenciju u bilo kojoj dobnoj grupi.

dr. Ivo Belan

VIRTUALNA STVARNOST

Igre za mozak

Američka tvrtka Neuro Rehab VR razvila je uređaj koji pruža iskustvo virtualne stvarnosti starijim pacijentima koji su podvrgnuti fizikalnoj terapiji nakon moždanog udara, ozljede mozga ili ozljede leđne moždine ili koji pate od neurodegenerativnih bolesti. Nakon što se stavi na glavu uređaj nudi prilagođene vježbe u virtualnoj stvarnosti, te se prate rezultati i napredak pacijenta.

Primjerice, jedan od scenarija je virtualni boravak u trgovini, gdje pacijenti imaju zadatak da podižu predmete s polica. „Kad ljudi stave naš uređaj na glavu, zaborave na svoju bol i na ono što ne mogu raditi te duže vježbaju, zbog čega je prognoza oporavka bolja“, stoji na stranicama tvrtke.

KRZNENI PRIJATELJI

Životinje roboti protiv samoće

Jedna britanska tvrtka proizvela je seriju robotskih ljubimaca, pasa i mačaka, s namjerom da se korisnici mogu igrati s njima. Uskoro se pokazalo da su najvjerniji korisnici tih robota starije osobe. Naime, umjetni krznjeni ljubimci, tvrde proizvođači, imaju sposobnost da aktiviraju, obrađuju, smire, pruže prijateljstvo i promoviraju sreću kod osoba koje ih koriste. Od 2016. godine do danas tvrtka je prodala više od 150 tisuća robotskih pasa i mačaka.

Robotske igračke imaju ugrađene senzore koji im omogućavaju interakciju s ljudima. Tako primjerice mačka reagira na dodir, prevrće se i proizvodi 32 različita zvuka, dok kod psa se usporavaju otkucaji srca kada se stavi ruka na njegova leđa. No, i ovi ljubimci nisu jeftini, tako mačka košta oko 650 kuna, a pas 780 kuna. Proizvođač ističe kako su napravljene i studije koje su pokazale da njihovi roboti ljubimci pomažu u borbi protiv samoće kod starijih osoba.

Proljetno provjetravanje

„Nisu toliko bile korisne fizikalne terapije koliko ono što se događalo izvan bazena“

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Zimu ove godine nismo gotovo ni osjetili pa je u vodu pala i naša odluka da u toplima provedemo „zimsko ljetovanje“. Mislili smo da ćemo uživati u „banjanju“ u toplicama dok je sve oko nas prekriveno snijegom. Dva autobusa su krenula u proljetno jutro iz Zagreba puna umirovljenika put Banje Vrućice u susjednu državu Bosnu i Hercegovinu. Neki su veselo pjevali, pričali viceve, poneki drijemali i jedva čekali da stignemo na odredište. Najviše su bili nestrpljivi i znatiželjni oni kojima je to prvi posjet ovom lječilištu, dok neki dolaze i po deseti put. Granicu smo vrlo brzo prošli uz nekoliko osobnih problemčića. Dolazak je bio ugodan, većina se odmah smjestila u sobe i odmah otišla kod liječnika na pregled kako bi se utvrdili potrebni terapijski postupci. Nakon prvih masaža i „banjanja“, uslijedilo je kratko upoznavanje dugih hodnika do soba, a potom odlazak na večeru.

Po prvi puta sam poslala na putovanje s velikim brojem umirovljenika koje baš nisam dobro poznavala, no profesionalna znatiželja bila je jača. Željela sam u narednih deset dana osjetiti jedan veseliji dio „umirovljeničkog“ života. Moram naglasiti da u naše zagrebačko psihološko savjetovalište mi dolaze ljudi da riješe neke svoje osobne, često i dugogodišnje, nagomilane probleme, a ovdje je bilo veselo i bučno. Ljudi su se susretali i pozdravljali, često ljubili i grlili. Imala sam osjećaj da su svi bili sretni što su opet tu zajedno. Obnavljali su kroz smijeh neka ranija sjećanja. I mene je obuzela

radost ovih sretnih „penzića“. Počela sam razmišljati kako je starijima tako malo potrebno da se osjete ispunjenima.

Vidjela sam neko malo veće društvanje svečanije odjeveno i jednu od poznatih gospođa upitala što slave, a ona mi je odgovorila „idemo u Posavinu na ples“. Kad je vidjela da sam začuđena brzo je dodala: „preko puta je hotel Posavina i tamo je svaku večer ples“. Ja sam bila umorna od puta i terapije, a oni su htjeli još uzbuđenja. Oni su ciljano došli na aktivni odmor i žele iskoristiti svaku mogućnost da se zabave. I tako sam iz dana u dan promatrala moje drage nove prijatelje koji su pored nekoliko fizikalnih terapija svaki dan imali mnogo korisnijih doživljaja.

Jednog dana pridružila sam se za stolom jednom gospodinu koji me pozvao da sjednem s njim. Ljubavno je rekao da je iz jednog mjesta blizu Kutine i da je došao da malo obnovi snagu, jer kod kuće ima malo gospodarstvo, nekoliko hektara zemlje, ograđen dio pašnjaka na kome je 30-ak ovaca i nešto manje janjadi, da supruga hrani desetak svinja, 30-ak kokoši i isto toliko pataka, da ima jednog starog konja koji mu je radost i služi za „paradu“, za nastupe folklornih društava. Supruga i on nikad ne mogu ići zajedno na odmor. Uvijek hvataju „slobodno“ vrijeme koje im uvijek nedostaje, jer netko mora ostati brinuti za „kuću i blago“, kaže nasmiješeno gospodin. On je radio u Petrokemiji u Kutini, a supruga u Zagrebu. Od sela do vlaka u Kutini vozila se automobilom za svakakvog vremena punih

20 godina. Otišli su u prijevremenu mirovinu kad su djeca otišla od kuće – jedan sin u Zagreb, a drugi sin i kćer u Njemačku. Kaže da mirovina slabo raste i da od nje ne bi mogli dobro živjeti, ali zato sve osiguraju svojim rukama. Nije sretan što su djeca otišla od kuće, ali on ih razumije.

Druga priča je vedrija i veselija što se tiče bračnih partnera, vidi se na prvi pogled da se vole, plešu zajedno. Druže se s drugima ljudima, pa je gospodin smatrao društveno pristojnim da pozove i mene da s njim otplešem jedan ples. Imaju dvoje djece, odrasle, ali već nekoliko godina uzalud traže posao. Jedan je pokušao i u Irskoj, ali vratio se razočaran. Za sada još žive s roditeljima, ali do kada će to moći podnositi?

Sljedeća priča je jako realna; dvoje starijih ljudi, slabije pokretni, organizirano dolaze već nekoliko godina zajedno, spavaju u istoj sobi i pomažu si. Nisu vjenčani i kad se vrate kući, vrata se svatko u svoju obitelj i nastave druženje u svojoj mjesnoj zajednici, u svojoj udruzi umirovljenika. Ovo je jedna doista prava ljubavna priča koja traje već nekoliko godina, koju već svi znaju, a koja će još trajati neko vrijeme. Dirljivo je vidjeti njihovu uzajamnu brigu i pažnju. Nadam se da će imati sretan kraj.

Svi su iskoristili boravak u toplicama i nisu toliko bile korisne fizikalne terapije koliko ono što se događalo izvan bazena i kojekakvih „struja“ i vježbi.

Svi se vraćaju u svakodnevnicu i nastavljaju druženja u svojim udrugama. To je bio pravi aktivni odmor. Ponovite ga i sljedeće godine. I ja ću.

Gubitak grobnog mjesta

Pitanje: Izgubili smo grob. Možete li mi objasniti na koji način prestaje pravo korištenja grobnog mjesta? **(I.L., Krapina)**

Odgovor: Zakon o grobljima navedeno pitanje regulira na način da se grobno mjesto za koje grobna naknada nije plaćena deset godina smatra napuštenim i može se ponovno dodijeliti na korištenje (trećoj osobi), ali tek nakon proteka petnaest godina od posljednjeg ukopa u grob, odnosno nakon proteka trideset godina od ukopa u grobnicu.

Uprava groblja može slobodno raspolagati grobnim mjestom (dodijeliti trećem korisniku) tek kada se nesumnjivo utvrdi da je grobno mjesto napušteno, tj. da se radi o napuštenoj imovini.

Ne želi nasljedstvo

Pitanje: Moj otac je ostavio brojne dugove iza sebe. Na koji se način mogu odreći nasljedstva, kako bih se spasio od dugova? **(D.R., Pula)**

Odgovor: Svatko je ovlašten, ali nitko nije dužan dati nasljedničku izjavu. Izjavu o odricanju od nasljedstva možete dati usmenim očitovanjem danim u zapisnik pred ostavinskim ili bilo kojim drugim sudom, odnosno pred javnim bilježnikom kao povjerenikom suda za vođenje ostavinskog postupka.

Drugi mogući način davanja nasljedničke izjave je podnošenje sudu/javnom bilježniku već gotove javno ovjerovljene isprave koja sadrži nasljedničku izjavu (o odricanju od nasljedstva). Pravo na odricanje od nasljedstva traje najdulje do donošenja prvostupanjske odluke u ostavinskom postupku. Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljedstva smatra se da želi biti nasljednikom.

Povrat sredstava

Pitanje: Umrlo mi je teta koja mi je ostavila garsonijeru, ali sada na ostavinskoj mi je rečeno da garsonijeru nasljeđuje država. Možete mi pojasniti u

kojim slučajevima Republika Hrvatska ima pravo na povrat iznosa isplaćenih za uslugu smještaja u starački dom? **(Z.D., Split)**

Odgovor: Zakonom o socijalnoj skrbi propisano je da se na temelju pravo-moćnog rješenja o priznanju prava na snošenje troškova (u cijelosti ili djelomično) smještaja u starački dom vrši upis zabilježbe tražbine u zemljišnim knjigama na nekretnini osobe kojoj je navedeno pravo osigurano kao korisniku usluge.

Za slučaj smrti korisnika usluge smještaja u dom, kojem su u cijelosti ili djelomično isplaćivani iznosi iz sredstava proračuna Republike Hrvatske, država ima pravo na povrat isplaćivanih iznosa od nasljednika korisnika usluge do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

Lažne optužbe

Pitanje: Radim kao umirovljenik četiri sata dnevno temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme. Nedavno sam imao manji verbalni sukob s dvojicom kolega u prostoru poslodavca koji sada lažno tvrde da sam bio pijan. Što mi je za činiti? **(K.K., Zagreb)**

Odgovor: Zakonom je precizno regulirano ponašanje poslodavca u slučaju sumnje da je radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, odnosno alkohola. Naime, provjera je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavlja se alkometrom (ili drugim podobnim aparatom). Navedena provjera obavlja se od strane za to osposobljene osobe. Ako radnik odbije provjeru smatra se da je pod utjecajem alkohola te je takvog radnika poslodavac obavezan udaljiti s mjesta rada, kao i svakog radnika za koga se utvrdi da je pod utjecajem alkohola.

Alkoholiziranost na radnom mjestu osnova je za donošenje odluke o izvanrednom otkazu prema radniku kojemu se utvrdi alkoholiziranost odnosno korištenje sredstava ovisnosti. Iskaz dvojice radnika s kojima ste bili u verbalnom sukobu ne može se smatrati valjanom osnovom da ste bili pod utjecajem alkohola, odnosno drugih sredstava ovisnosti, pa zbog toga ne možete dobiti otkaz.

pravni savjeti

Odgovara:
Davor Šmuljić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Ivan Grbavac, predsjednik Nadzornog odbora SUH-a

Ne očekujem poboljšanje položaja umirovljenika

„Sljedeća velika stvar, za što se SUH zalaže, bila bi ukidanje lešinarskih ugovora o dosmrtnom uzdržavanju“

Uvijek s osmijehom na licu. Tako bi u najkraćim crtama opisali Ivana Grbavca, 81-godišnjeg predsjednika Nadzornog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske. Ivan je rođen u Ljubuškom u Hercegovini, u obitelji s osmero djece. Malu maturu završio je u Ljubuškom, veliku maturu u Zagrebu, da bi nakon toga završio čak dva fakulteta – ekonomiju u Sarajevu te Fakultet organizacije rada u Novom Sadu.

U sretnom i skladnom braku sa suprugom Zorom, koje je preminula prije tri godine, Ivan ima tri kćeri, Sandru (51 godina) Ivanu (39 godina) i Anamariju (31 godina). Sve tri kćeri su udane. Sandra ima dvoje djece, 25-godišnju Marinu i 20-godišnjeg Mislava i živi u Sesvetama. Ivana pak ima sina Stjepana starog godinu i pol i živi u zagrebačkom Stenjevcu, dok Anamarija ima kćer Ritu od devet mjeseci te živi u Stuttgartu.

Na naše pitanje na što je najviše ponosan, Ivan nam je kazao kako je najponosniji na svoje tri kćeri, što ih je odgojio takve kakve jesu, što su završile škole, zaposlile se i osnovale obitelji. Inače, član SUH-a postao je odmah nakon odlaska u mirovinu 2006. godine, da bi 2012. postao predsjednik Nadzornog odbora SUH-a te mu ove godine ističe drugi četverogodišnji mandat.

Ivan je imao poprilično dugi radni vijek, radio je čak 43 godine. Prvo je radio u željezari Zenica od 1963. do 1977. godine, u službi u organizaciji poslovanja. Zatim je 1977. došao raditi u Zagreb u INA OKI kao rukovoditelj računovodstva. Od 1990. pa do mirovine je radio kao glavni koordinator računovodstva INA-e.

S obzirom da je radio na visokim funkcijama, Ivan kaže da ima relativno dobru mirovinu za hrvatske prilike te da s njome

živi dobro. No, svjestan je da je kvaliteta života većine hrvatskih umirovljenika loša.

„Umirovljenicima mirovine nisu pravilno vrednovane, tvrtke također daju ljudima na crno plaće, ne plaćaju poreze i doprinose, čime su automatski mirovine manje“, kazao nam je Ivan, dodavši da zna dosta umirovljenika koji rade na pola radnog vremena, ali još više onih koji rade na crno i snalaze se kako mogu.

Dane u mirovini Ivan krati druženjem s ostalim umirovljenicima iz SUH-ove podružnice INA-e i Udruge umirovljenika INA maziva. Organizirano odlaze na izlete, jednom mjesečno se sastaju u prostorijama INA-e u Gajevoj i Šubićevoj ulici u Zagrebu. Tamo se druže u opuštenu atmosferu, šale se, ali i pričaju o svakodnevnim problemima s kojima su suočeni. Česte teme su neorganiziranost hrvatskog društva, odnosno slaba briga o socijalno ugroženim i starijim osobama. Primjerice, kaže Ivan, mnogi stariji su nepokretni i ne mogu otići u trgovinu, a socijalne službe nisu adekvatno i dobro organizirane da pomognu takvim osobama.

Kao veliki problem u trenutnom položaju umirovljenika u Hrvatskoj Ivan vidi nepravilnu revalorizaciju mirovina, smatrajući da one nisu pravilno usklađivanje, već im stalno opada realna vrijednost. Ivan ne vidi mogućnost poboljšanja standarda umirovljenika u nekoj bliskoj budućnosti.

„Trenutni položaj umirovljenika je loš, jer udjel prosječne mirovine u odnosu na prosječnu plaću je svega 38 posto. Ne očekujem poboljšanje, jer ulaganje u proizvodne procese koji jedini donose dohodak je zanemarivo. Strane banke svoju dobit uglavnom iznose izvan zemlje, umjesto da dobit ulažu u proizvodne procese u Hrvat-

skoj, da pomažu gospodarstvu“, objasnio je.

Cijeli naš razgovor s Ivanom odisao je ekonomskom tematikom, stoga nije ni čudan njegov „ekonomski“ odgovor na pitanje kakvu Hrvatsku sanja.

„Sanjam Hrvatsku u kojoj je ravnomjernija podjela društvenog dohotka. Postoji manja grupa bogatih u odnosu na veliku većinu koja jedva sastavlja kraj s krajem. Bogati vlasnici tvrtki ne plaćaju dovoljno svoje radnike, ne prijavljuju ih. Država bi morala posvetiti veću pažnju radu na crno i strogo kažnjavati takve vlasnike.“

Ivan smatra kako je Sindikat umirovljenika Hrvatske jako dobro organiziran, no zbog toga što su članarine male nema dovoljno sredstava da se kvalitetnije unaprijedi rad sindikata na svim razinama. Dakako, kaže Ivan, umirovljenici nemaju novca i onda se SUH konstantno vrti u nekom začaranom krugu.

Kao najveće uspjehe SUH-a Ivan smatra što se naš sindikat izborio da stariji od 65 godina ne moraju plaćati skupe liječničke preglede prilikom produženja vozačke dozvole, kao i to da se mirovine usklađuju dvaput godišnje po povoljnijoj formuli (70:30), a ne kako je prije bilo 50:50, te skorašnje povećanje cenzusa za dopunsko zdravstveno osiguranje. Sljedeća velika stvar, za što se SUH zalaže, bila bi ukidanje lešinarskih ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, kazao je Ivan.

Za kraj smo ga upitali i što misli o političkoj umirovljeničkoj sceni.

„Loše je to što su umirovljeničke stranke razjedinjene. Valjda im je dosta jednopartijskog života i onda svatko vuče na svoju stranu, nažalost previše je raznih interesa da bi se stvorila jedna jaka umirovljenička stranka“, zaključio je Ivan.

Igor Knežević